

Autoriteit Consument & Markt
T.a.v. mevrouw M.R. Leijten
Postbus 16326
2500 BH DEN HAAG

Netbeheer Nederland
Anna van Buerenplein 43
2595 DA Den Haag

Postbus 90608
2509 LP Den Haag
070 205 50 00
secretariaat@netbeheernederland.nl
netbeheernederland.nl

Kenmerk
BR-2021-1862

Behandeld door

Doorkiesnummer

Datum
07-03-2022

E-mail
[redacted]d@netbeheernederland.nl

070 [redacted]

Onderwerp
Codewijzigingsvoorstel Voorkomen Ongewenst Balanceringsgedrag

Geachte mevrouw Leijten,

Hierbij ontvangt u een voorstel van de gezamenlijke netbeheerders tot wijziging van de voorwaarden zoals bedoeld in artikel 12b, eerste lid, onderdeel a van de Gaswet. Het betreft de Transportcode gas LNB.

Aanleiding tot het voorstel

Dit voorstel is ingegeven door de constatering van GTS dat een aantal erkende programma-verantwoordelijken (hierna: erkende PV'ers) ongewenst balanceringsgedrag vertoont. Ongewenst balanceringsgedrag is gedrag van erkende PV'ers dat negatief bijdraagt aan het in balans houden van het GTS netwerk. Het ongewenste gedrag heeft geleid tot onnodige dynamiek in het netwerk en tot een onnodig hoog aantal balanceringsacties. Voor GTS en de gebruikers van het landelijke gastransportnet is het juist van belang dat het netwerk in balans is en blijft en dat erkende PV'ers daaraan actief bijdragen en dit niet bewust tegenwerken. Ongewenst balanceringsgedrag verhoudt zich ook niet met de vereisten uit de Europese Netwerkkode Balancing (hierna: NC BAL). NC BAL beoogt namelijk in algemene zin dat erkende PV'ers het netwerk op een effectieve manier balanceren. Het is de plicht van netgebruikers om hun portfolio zodanig te balanceren dat de noodzaak van het uitvoeren van balanceeracties door GTS tot een minimum wordt beperkt¹. Zie ook de bijlage 2 over "Historische context en totstandkoming van het voorstel".

Hoofdpijn van het voorstel

Dit voorstel definieert ongewenst balanceergedrag en verbindt daar consequenties aan. Er is sprake van ongewenst balanceringsgedrag indien er op een uur een aantal cumulatieve feitelijke

---

¹ Art. 4 lid 1 NC BAL

Kenmerk
BR-2021-1862

Datum
07-03-2022

omstandigheden en gedragingen van de erkende PV'er worden vastgesteld.

Kort door de bocht komt het erop neer dat ongewenst balanceringsgedrag wordt gekenmerkt door een bewust opgebouwde grote portfolio onbalans die er mede voor gezorgd heeft dat de systeembalans (SBS) buiten de veilige donkergroene zone is beland.

In het voorstel wordt eenduidig vastgelegd wanneer er sprake is van een bewust opgebouwde grote onbalans en wanneer er sprake is van ongewenst balanceringsgedrag.

Tevens wordt vastgelegd welke consequenties aan dergelijk gedrag zijn verbonden: er wordt een financiële heffing in rekening gebracht en indien er sprake is van substantieel ongewenst balanceringsgedrag kan de erkenning van de erkende PV'er worden ingetrokken.

Dit alles heeft tot doel het netwerk op een effectieve manier te laten balanceren door de erkende PV'ers en het geconstateerde ongewenst balanceringsgedrag uit te bannen.

Inhoud van het voorstel

De codeteksten met de voorgestelde wijzigingen zijn opgenomen in bijlage 1 bij deze brief.

Toe te voegen tekst is **groen** gekleurd. Te verwijderen tekst is **rood** gekleurd en doorgehaald.

Toelichting op het voorstel

Hoe zat het ook al weer met marktgebaseerd balanceren?

In 2011 is in Nederland gestart met marktgebaseerd balanceren. Na de invoering van NC BAL in 2014 is dit regime aangepast om het in lijn te brengen met die Verordening (o.a. biedladder vervangen door kopen/verkopen van gas bij balanceringsacties via de beurs van ICE ENDEX).

Sinds de invoering van het marktgebaseerd balanceren zijn erkende PV'ers tevens balanceringsverantwoordelijke. Zij zijn dus primair verantwoordelijk voor het balanceren van hun eigen portfolio(s) en daarmee als groep voor het balanceren van het gastransport netwerk.

De erkende PV'ers krijgen van GTS elke 5 minuten inzicht in hun eigen onbalanspositie (POS) en in de balanspositie van het gehele systeem (SBS) en worden op die manier in staat gesteld om hun portfolio bij te sturen indien dat nodig is. Gastransport vindt 24/7 plaats, bewaking van een portfolio onbalans zal dan ook 24/7 moeten plaatsvinden. Een erkende PV'er dient "*in alle opzichten uiting te geven te beschikken over de deskundigheid en zorgvuldigheid en over de technische, administratieve en organisatorische faciliteiten, die vereist zijn om deelnemer aan het gastransport in het landelijk gastransportnet te kunnen zijn en zich in overeenstemming daarmee te gedragen*". Dit is een van de erkenningsvoorwaarden zoals die zijn vastgelegd in artikel 3.2.0 van de Transportcode gas LNB. Hieronder verstaat GTS ook een 24/7 monitoring en bijsturing van de portfolio's door erkende PV'ers. Indien het SBS buiten de donkergroene zone raakt, zal GTS een balanceringsactie uitvoeren. Daarbij wordt in een short-situatie gas gekocht op de ICE ENDEX beurs met een zodanig volume dat het SBS terugkeert naar de rand van de donkergroene zone. Bij een long-situatie verkoopt GTS gas op vergelijkbare manier. Deze balanceringsacties vinden geautomatiseerd plaats en de kosten/opbrengsten daarvan worden één op één naar rato doorbelast aan de onbalans veroorzakende erkende PV'ers. Er worden geen aanvullende financiële heffingen toegepast. GTS voert in feite een transactie uit die de erkende PV'ers net daarvoor ook zelf op de beurs hadden kunnen c.q. moeten uitvoeren.

Geconstateerd balanceringsgedrag

GTS heeft data over de periode januari 2019 t/m medio 2021 geanalyseerd en in kaart gebracht welke erkende PV'ers een grote portfolio onbalans hadden, nl. groter dan 15% van de maximale waarde van de donkergroene zone, zowel short als long.

GTS heeft geconstateerd dat de twee hieronder volgende ongewenste gedragingen regelmatig voorkomen in combinatie met die grote onbalans. GTS karakteriseert beide situaties als ongewenst. Er is volgens GTS in beide gevallen sprake van een grote portfolio onbalans die bewust is gecreëerd. Dit balanceringsgedrag leidt tot ongewenste en onnodige dynamiek in het GTS systeem en heeft een onnodig hoog aantal balanceringsacties tot gevolg. De portfolio onbalans is dus niet primair veroorzaakt door onverwachte fysieke veranderingen en/of onverwachte fysieke (ver)storingen, maar door bewust gedrag van de erkende PV'er.

Het bewust creëren van een grote onbalans is ongewenst. Hieronder worden de twee situaties toegelicht waarin er volgens GTS sprake is van het bewust creëren van een hoge onbalans.

1. Er is sprake van een portfolio waarbij TTF transacties een significante rol hebben in de portfolio onbalans.

GTS heeft de volgende situaties gezien waarin er sprake is van een portfolio waarbij TTF transacties een significante rol hebben in de portfolio onbalans:

- a) *De absolute waarde van de TTF near-real-time allocaties in de portfolio is groter dan de som van alle near-real-time entry en exit allocaties in de portfolio (in absolute zin) op netwerkpunten waar het gas fysiek stroomt*

Toelichting: Het gaat hier om TTF georiënteerde portfolio's met een grote TTF allocatie ten opzichte van de fysieke allocaties. Een grote onbalans wordt in zo'n situatie niet veroorzaakt door een onverwacht fysiek incident of onverwachte fysieke "verrassingen", want het fysieke deel is relatief gering en niet bepalend voor de grote onbalans. Doordat de erkende PV'er het TTF gebruikt als balanspost heeft deze partij via TTF transactie(s) een grote onbalans opgebouwd. Aangezien een TTF transactie een bewuste activiteit is, creëert die partij bewust een grote onbalans. Uit NC BAL volgt dat zo'n partij juist een TTF transactie had moeten doen, die de onbalans zou verkleinen. Bijsturen van de portfolio onbalans kan ook makkelijk plaatsvinden via datzelfde TTF.

- b) *Het portfolio heeft geen fysieke entry.*

Toelichting:

Dit zijn bv. erkende PV'ers met RNB aansluitingen in hun portfolio en die hun volledige entry op het TTF kopen. TTF transacties hebben daarom een doorslaggevende rol in de portfolio onbalans. Bijsturen van de portfolio onbalans kan dan ook makkelijk plaatsvinden via TTF.

- c) *Het portfolio heeft geen fysieke exit.*

Toelichting:

Dit zijn vooral partijen die gas produceren en al het geproduceerde gas op het TTF verkopen aan andere partijen. TTF transacties hebben daarom een doorslaggevende rol in de portfolio onbalans. Bijsturen van de portfolio onbalans kan dan ook makkelijk plaatsvinden via TTF.

2. Er is sprake van een grote onbalans die is ontstaan door bewust niets te doen

De grote portfolio onbalans is ontstaan door meerdere uren niet in te grijpen. Er is hier wat GTS betreft sprake van bewust niets doen, aangezien elke PV'er geacht wordt zijn portfolio 24/7 te monitoren. De portfolio-onbalans is groter dan de portfolio-omvang op dat betreffende uur. Dat is het geval indien de absolute waarde van het portfolio onbalans signaal groter is dan de som van de TTF near-real-time allocaties en alle near-real-time entry en exit allocaties in de portfolio (in absolute zin) op netwerkpunten waar het gas fysiek stroomt op dat betreffende uur.

Bij een erkende PV'er met een grote portfolio zal dit fenomeen zich niet snel voordoen (dan moet de portfolio onbalans wel heel groot zijn).

Het doet zich met name voor bij erkende PV'ers met een relatieve kleine portfolio ten opzichte van de onbalans die in enkele uren achter elkaar groter wordt.

Aanvullende toelichting bij 1a, 1b en 2

GTS voert balanceringsacties geautomatiseerd uit en brengt geen heffingen boven de transactieprijs in rekening. Voor een erkende PV'er zijn er daarom geen aanvullende kosten betrokken bij gasverkoop en -inkoop via een balanceringsactie door GTS. Het lijkt erop dat sommige erkende PV'ers het niet erg vinden dat hun portfolio onbalans via één of meerdere balanceringsacties wordt verminderd. Men zou kunnen zeggen dat de GTS 24/7 bewaking er automatisch voor zorgt dat de onbalans weer kleiner wordt tegen een gasprijs die die partij ook had moeten betalen indien hij zelf op dat moment op de beurs had gekocht/verkocht.

Hoewel dit uitdrukkelijk niet de bedoeling is kan een erkende PV'er dit als een gratis 24/7 dienstverlening van GTS zien en kan de erkende PV'er daardoor misschien onterecht minder aandacht besteden aan het 24/7 monitoren van zijn portfolio en het tijdig bijsturen om grote onbalansen te voorkomen.

Erkende PV'ers blijven echter te allen tijde niet alleen zelf verantwoordelijk voor de balans in hun portfolio maar dienen dat tevens zo te doen dat de noodzaak tot het ondernemen van balanceringsacties door GTS tot een minimum wordt beperkt (artikel 4.1 NC BAL).

Een goede 24/7 monitoring door de erkende PV'er is een simpele en doeltreffende manier om een grote onbalans te voorkomen of meteen in te grijpen indien de onbalans te groot wordt.

Getallenvoorbeelden

Uit de analyse blijkt dat erkende PV'ers met een grote fysieke portfolio (grote fysieke entry en grote fysieke exit) niet vaak het bovengenoemde balanceringsgedrag vertonen.

Sommige erkende PV'ers hebben zo nu en dan weliswaar een hogere onbalans dan de bovengenoemde 15%, maar ook in dat geval hoeft er niet meteen sprake te zijn van bewust gedrag zoals dat hierboven is beschreven. Immers in het voorstel wordt aangegeven dat er geen sprake is van een bewust opgebouwde grote onbalans zolang de som van de fysieke allocaties groter is dan de TTF allocatie of de onbalans kleiner is dan de som van fysieke en TTF allocaties. Er is daarom in dergelijke gevallen geen sprake van ongewenst balanceringsgedrag.

In de tabel van bijlage 4 wordt duidelijk gemaakt wanneer er sprake is van een bewust opgebouwde grote onbalans, bij zowel een "kleine" portfolio als een "grote" portfolio. Iedere regel stelt een apart voorbeeld voor.

Kenmerk
BR-2021-1862

Datum
07-03-2022

Het effect van een onverwachte fysieke verstoring

Tijdens de GEN-vergadering op 16 december 2021 hebben marktpartijen aangevoerd dat bij het bepalen of er sprake is van ongewenst balanceringsgedrag rekening gehouden moet worden met eventuele onverwachte fysieke verstoringen. Dergelijke situaties zouden buiten beschouwing moeten worden gelaten.

GTS is het daarmee eens en stelt voor om in zo'n geval vijf uur lang de extra onbalans die ontstaat door die onverwachte fysieke verstoring buiten beschouwing te laten.

GTS is van mening dat iedere erkende PV'er de mogelijkheid heeft om binnen die vijf uur bij te sturen, zodanig dat de PV'er weer onder de grens van een te grote onbalans (15% van de van de maximale waarde van de donkergroene zone) is gekomen. Ter illustratie hieronder een scenario hoe dat zou kunnen.

Tijdstip	Activiteit
02:00-03:00 uur	Er doet zich een onverwachte fysieke verstoring voor op een netwerkpunt
03:00	Erkende PV'er ziet wijziging in POS en start onderzoek naar oorzaak
04:00	Via opvragen van NRT allocaties en navraag bij aangeslotene heeft erkende PV'er vastgesteld dat er sprake is van een fysieke verstoring die om bijsturing vraagt
04:00-05:00	Erkende PV'er zoekt op beurs (of anderszins) naar een oplossing en gaat transactie aan, potentieel gas van over de grens (leadtime 2 uur), leidend tot het indienen van een nominatie vóór 05:00.
07:00	Corrigerend gas gaat stromen, en heeft in ieder geval effect in uur 7:00-8:00.
08:00	POS gecorrigeerd, in ieder geval binnen 15% van de donkergroene zone

GTS schat dit in als een realistisch scenario waarbij aangemerkt moet worden dat beperkingen zoals de nominatie leadtime van 2 uur en de 25%-regel (bij een hernominatie mag meestal niet meer dan 25% van de oorspronkelijke hoeveelheid worden gewijzigd) meegenomen zijn. Er zijn vaak mogelijkheden om dit traject nog te versnellen, bijvoorbeeld door op de beurs een Nexthour product te kopen. Dan kan het corrigerende gas al vanaf 05:00 stromen.

Er is natuurlijk een (kleine) kans dat er onvoldoende volume op de beurs beschikbaar is. In dat geval zou ook een balanceringsactie van GTS onvoldoende soelaas bieden en moeten we aannemen dat er sprake is van in een noodsituatie conform artikel 4.1.4.5 sub 1 Transportcode Gas LNB. In dat geval zal gedurende de noodsituatie de omvang van de fysieke verstoring buiten beschouwing worden gelaten

Bovendien wordt voorgesteld dat GTS kan besluiten om de maximale termijn van vijf uur te verlengen indien de erkende PV'er kan aantonen dat de specifieke omstandigheden rondom de onverwachte fysieke verstoring het hem onmogelijk maken om binnen de genoemde termijn zijn portfolio onbalans signaal afdoende te corrigeren.

Daarnaast nog het volgende: Als een onverwachte fysieke verstoring plaatsvindt terwijl het SBS binnen de donkergroene zone blijft is er geen sprake van ongewenst balanceringsgedrag voor die erkende PV'er die wordt geconfronteerd met die onverwachte fysieke verstoring. Anderzijds, als het SBS buiten de donkergroene zone komt vanwege een onverwachte fysieke verstoring dan wordt het effect van die verstoring deels verholpen door de balanceringsactie. Immers het door GTS gekochte/verkochte volume komt terecht bij de erkende PV'ers die veroorzaker zijn van die balanceringsactie. Daardoor de portfolio onbalans lager. Bovendien komt het SBS dan weer op de rand de donkergroene zone terecht.

Volgens GTS is het risico van onverwachte fysieke verstoringen daarmee tot een proportioneel niveau teruggebracht.

Gedrag op ICE ENDEX

GTS heeft geconstateerd dat het er alle schijn van heeft dat sommige erkende PV'ers een financieel belang hebben in het bewust creëren van een hoge onbalans om daarmee een balanceringsactie af te dwingen. Dat is in het belang van die partijen omdat zij tevens op de beurs (ICE ENDEX) als aanbieder actief zijn. Zij verkopen/kopen dan op de beurs een volume tegen een aantrekkelijke prijs, terwijl ze als veroorzaker van de balanceringsactie een lagere prijs (immers een volume gewogen beursprijs) voor een beperkter volume van GTS doorbelast krijgen (als gevolg van de uitgevoerde balanceringsacties).

Bovendien leveren partijen het verkochte Next-hour product vanuit hun POS en dus niet fysiek, en soms ook als een End-of-day (EOD) product omdat ze hun POS stapsgewijs en verspreid over vele uren bijsturen in plaats van dit in één keer in het volgende uur te doen.

Hoewel deze combinatie (hoge onbalans en gas aanbieden op de beurs) de aanleiding was tot de nadere analyse moet GTS zich beperken tot het geconstateerde balanceringsgedrag. Hoewel het (financiële) gedrag op de beurs door marktpartijen ook als ongewenst wordt beschouwd, ligt het buiten de invloedssfeer en wettelijke taken van GTS om maatregelen te treffen tegen dat gedrag.

Het onderhavige codewijzigingsvoorstel heeft volgens GTS overigens wel tot effect dat dit ongewenste beursgedrag door de heffingen al heel snel financieel onaantrekkelijk wordt en daardoor waarschijnlijk zal stoppen (zie ook verderop).

Inhoud van het voorstel

Als er sprake is van onderstaande vier cumulatieve feitelijke omstandigheden en gedragingen van de erkende PV'er wordt het gedrag van een erkende PV'er op dat uur als ongewenst balanceringsgedrag aangemerkt. Deze partij vertoont dan gedrag dat in strijd is met de algemene beginselen uit NC BAL en de Transportcode Gas LNB.:

1. Het Systeem Balans Signaal is in het betreffende uur buiten de donkergroene zone.

Toelichting: Het balanceringssysteem is gebaseerd op near real time informatie over de cumulatieve balanceerpositie van iedere erkende PV'er (portfolio onbalans signaal of POS) en van het systeem (systeembalanssignaal of SBS) als geheel. Het SBS is gelijk aan de som van alle POS'en en geeft de balanspositie van het netwerk weer. De donkergroene zone betreft de

zone waarin het SBS zich kan bewegen zonder dat er balanceringsacties uitgevoerd hoeven te worden. Het systeem is dan voldoende in balans, variaties binnen de donkergroene zone worden binnen de buffermogelijkheden van het GTS netwerk opgevangen. Als de einde uurvoorspelling van het SBS buiten de toelaatbare grenzen komt, zal GTS een balanceringsactie uitvoeren. Het doel van een balanceringsactie is het terugbrengen van het SBS naar de rand van de donkergroene zone.

2. De erkende PV'er is in het betreffende uur mede veroorzaker van de systeemonbalans

Toelichting: de portfolio onbalans van de erkende PV'er is in dezelfde richting als het SBS; de erkende PV'er heeft bijgedragen aan het feit dat het SBS buiten de donkergroene zone is geraakt

3. Er is in het betreffende uur sprake van een te grote portfolio onbalans: de absolute waarde van de POS is groter dan 15% van de grenswaarde van de donkergroene zone.

Toelichting: De grootte van de portfolio onbalans positie draagt significant bij aan de systeemonbalans. Erkende PV'er is één van de voornaamste veroorzakers van de onbalans. GTS wil voorkomen dat erkende PV'ers als individuele partij (of als groepje partijen) te veel invloed/impact hebben op het SBS en wil daarom de omvang van een individuele onbalans beperken, als deze optreedt in combinatie met de andere omstandigheden/gedragingen.

4. Er is sprake van een bewust opgebouwde grote onbalans. Daar is sprake van indien minstens één van de volgende omstandigheden (a. of b.) zich voordoen:

- a. Er is sprake van een portfolio waarbij vooral via TTF wordt gebalanceerd. Dat is het geval indien minstens één van de volgende omstandigheden (i. of ii. of iii.) zich voordoet:
- i. De absolute waarde van de TTF near-real-time allocaties in de portfolio is groter dan de som van alle near-real-time entry en exit allocaties in de portfolio (in absolute zin) op netwerkpunten waar het gas fysiek stroomt
  - ii. Het portfolio heeft geen near-real-time allocatie op netwerkpunten waar het gas fysiek het netwerk wordt ingevoerd.
  - iii. Het portfolio heeft geen near-real-time allocatie op netwerkpunten waar het gas fysiek aan het netwerk wordt onttrokken.
- b. Er is sprake van een portfolio waarbij de portfolio-onbalans groter is dan de portfolio-omvang op dat betreffende uur. Dat is het geval indien de absolute waarde van het portfolio onbalans signaal groter is dan de som van de TTF near-real-time allocaties en alle near-real-time entry en exit allocaties in de portfolio (in absolute zin) op netwerkpunten waar het gas fysiek stroomt op dat betreffende uur.

In de bijlage "Uitvoeringsaspecten" wordt toegelicht welk type netwerkpunten bijdragen aan respectievelijk de fysieke entry, fysieke exit en TTF. Het betreft near real time allocaties.

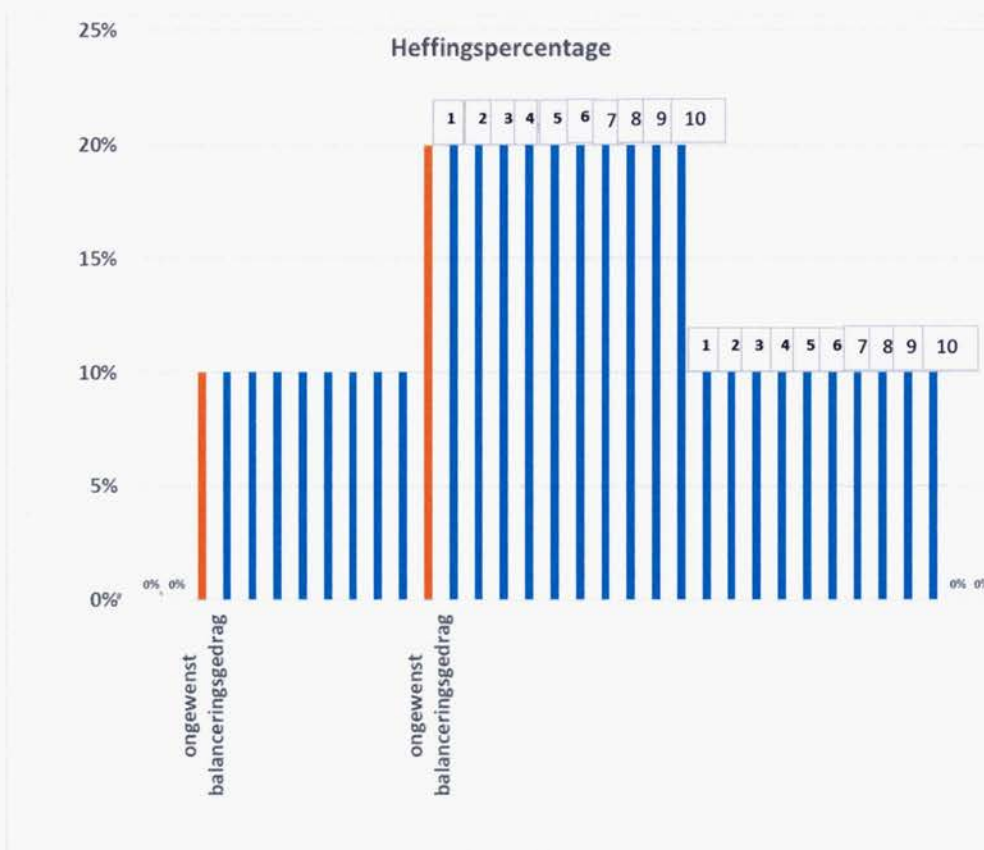
In geval van ongewenst balanceringsgedrag zal een heffing in rekening worden gebracht. Er wordt voorgesteld om de heffing als volgt vast te stellen :

1. Indien het ongewenste balanceringsgedrag zich in enig uur voordoet, wordt vanaf datzelfde uur een heffing door GTS bij de betreffende erkende PV- er in rekening gebracht. Deze heffing

- bedraagt de eerste keer 10% van het bedrag dat de erkende PV'er bij de balanceringsactie moet betalen dan wel ontvangt.
2. Voor elke volgende herhaling van het ongewenste balanceringsgedrag zal het heffingspercentage met 10% worden vermeerderd (dus van 10% naar 20%, van 20% naar 30%, etc. er is geen maximum).
  3. De heffing wordt ook in rekening gebracht bij elke volgende balanceringsactie waar de erkende PV'er als veroorzaker bij betrokken is.
  4. Het heffingspercentage wordt pas verminderd met 10% in het geval de erkende PV'er in tien opeenvolgende balanceringsacties geen ongewenst balanceringsgedrag heeft vertoond (i.e. erkende PV'er is helper tijdens een balanceringsactie of erkende PV'er is mede veroorzaker van een balanceringsactie maar vertoont geen ongewenst balanceringsgedrag). Een eventuele volgende vermindering volgt pas nadat in 10 nieuwe balanceringsacties geen ongewenst gedrag vertoond is.
  5. De opbrengsten uit de heffing worden verrekend middels de neutraliteitsheffing (art. 4.1.8 Transportcode Gas LNB).

Voorbeeld verloop van het heffingspercentage

Elke blauwe staaf stelt een balanceringsactie voor, waarbij de momenten waarop de erkende PV'er ongewenst balanceringsgedrag vertoont zijn ingetekend als een oranje staaf. Bij alle "blauwe" balanceringsacties vertoont de erkende PV'er geen ongewenst balanceringsgedrag.

Kenmerk
BR-2021-1862

Datum
07-03-2022

Substantieel ongewenst balanceringsgedrag

Naar analogie met een substantiële overschrijding van de kredietlimiet (artikel B1.10 Transportcode gas LNB) wordt in dit voorstel het begrip substantieel ongewenst balanceringsgedrag geïntroduceerd. Indien er sprake is van substantieel ongewenst balanceringsgedrag dan voldoet een erkende PV'er niet langer aan de erkenningsvoorwaarden zoals die in artikel 3.2.0. van de Transportcode gas LNB worden vermeld en kan GTS overgaan tot het onverwijld intrekken van de erkenning.

Van substantieel ongewenst balanceringsgedrag is sprake indien het heffingspercentage boven een drempelwaarde qua hoogte, duur of frequentie is uitgekomen.

Hoogte: het heffingspercentage is minstens 50%

Duur: het heffingspercentage is langer dan een half jaar 10% of hoger en er zijn in die periode voldoende balanceringsacties geweest (minstens tien) om het percentage te verlagen

Frequentie: er is minstens drie keer in een periode van zes maanden een heffingspercentage van 10% ontstaan.

Door deze combinatie van maatregelen ontstaat een mechanisme dat er naar verwachting voor zal zorgen dat substantieel ongewenst balanceringsgedrag niet voor zal komen.

Onderbouwing van de hoogte van het heffingspercentage

GTS heeft relevante beursdata geanalyseerd over de periode 3 september 2020 (start van de variatie van tijdstip van de balanceringsacties) t/m september 2021. De price spreads (verschil tussen de minimale en maximale waarde van het aanbod) zijn gemiddeld kleiner geworden dan in de situatie vóór 3 september 2020.

In 40% van de gevallen was de WDM-transactieprijs gelijk aan de laagste aangeboden prijs op de beurs bij een short situatie (GTS koopt) of gelijk aan de maximale prijs bij een long situatie (GTS verkoopt). Het door GTS gekochte/verkochte volume is dan tegen de meest gunstige prijs gekocht/verocht voor de veroorzakers van die balanceringsactie. In dergelijke gevallen zal elke heffing voor een erkende PV'er ervoor zorgen dat er geen financiële prikkel meer is voor het eerder beschreven balanceringsgedrag.

In 99% van de gevallen week de WDM-transactieprijs minder dan 10% af van de optimale prijs. Indien erkende PV'ers de intentie zouden hebben om financieel te profiteren dan zal een heffing van 10% op de WDM-transactieprijs er voor zorgen dat er in 99% van de gevallen geen financiële prikkel meer is. Bij een heffing van 20% op de WDM-transactieprijs bleef er nog slechts in één geval een mogelijk financiële prikkel over, bij 30% was alle financiële prikkel verdwenen.

Hoewel deze resultaten geen garantie voor de toekomst bieden, geeft het toch een goede indicatie dat het verhogen van de heffing met steeds 10% het mogelijke financiële voordeel snel zal afnemen, zeker zolang de price spreads klein blijven.

Daarnaast blijft het heffingspercentage in de tien navolgende balanceringsacties gehandhaafd. In ieder van die tien balanceringsacties zal de heffing in rekening worden gebracht indien de erkende PV'er als medeveroorzaker betrokken is. Dit is bedoeld is om de erkende PV'er te stimuleren zijn balanceringsgedrag te verbeteren.

Tezamen met het hierboven gedefinieerde begrip substantieel ongewenst balanceringsgedrag en de uiteindelijke mogelijkheid tot intrekking van een erkenning wordt verwacht dat de voorgestelde trapsgewijze verhoging van het heffingspercentage een afdoende oplossing biedt tegen ongewenst balanceringsgedrag. Onderhavig voorstel bevat dan ook deze elementen.

Na invoering van het voorstel zal GTS het gedrag van de erkende PV'ers blijven monitoren en zal na verloop in een evaluatie, die met de markt wordt gedeeld, worden vastgesteld hoe effectief de

voorgestelde maatregelen in de praktijk zijn geweest. Indien er sprake is van onvoldoende effectiviteit, zal GTS aanvullende maatregelen voorstellen.

Mag een heffing worden toegepast volgens NC BAL?

Binnen het Nederlandse marktgebaseerde balanceren is één van de op grond van NC BAL toegestane binnen-de-dag-verplichtingen geïmplementeerd, namelijk een "binnen-de-dag-verplichting voor het gehele systeem". Dat betekent dat voldaan moet worden aan artikel 25 lid 1 van NC BAL. Dat artikel luidt als volgt:

Een binnen-de-dag-verplichting voor het gehele systeem is zodanig ontworpen dat netgebruikers ertoe worden aangezet om het transmissienet binnen zijn operationele grenzen te houden, en omvat het volgende:

- a) de operationele grenzen waarbinnen het transmissienet dient te blijven;
- b) de acties die de netgebruikers kunnen ondernemen om het transmissienet binnen de operationele grenzen te houden;
- c) de daaruit voortvloeiende balanceringsacties van de transmissiesysteembeheerder wanneer de operationele grenzen van het transmissienet worden benaderd of bereikt;
- d) de toerekening van kosten en/of inkomsten aan netgebruikers en/of de gevolgen voor de binnen-de-dag-positie van deze netgebruikers die voortvloeien uit balanceringsacties die worden ondernomen door de transmissiesysteembeheerder;
- e) de bijbehorende heffingen die worden gebaseerd op de afzonderlijke binnen-de-dag-positie van de netgebruiker.

Ad a

Dat is in het Nederlandse systeem de donkergroene zone.

Ad b

GTS stelt elke 5 minuten informatie beschikbaar. Hiermee heeft de erkende PV'er voortdurend inzicht in de onbalans van zijn portfolio en inzicht in de systeem balans. Bijsturen kan via kopen en verkopen van gas via TTF (of TTFB), of via hernomineren op fysieke entry en exit punten.

Ad c

Indien het systeembalans signaal (SBS) buiten de donkergroene zone komt, dan voert GTS een balanceringsactie uit en koopt/verkoopt een zodanig volume gas dat het SBS terugkeert naar de grens van de donkergroene zone.

Ad d

Het gekochte/verkochte volume wordt pro rata aan hun portfolio onbalans volume toegekend aan de erkende PV'er die veroorzaker is van de balanceringsactie. Zij betalen/ontvangen daarvoor geld conform volume (pro rata aan POS) * WDM-transactieprijs. De portfolio onbalans van de erkende PV'ers, die als veroorzaker betrokken is bij de balanceringsactie, wordt aangepast met het pro-rata aan het aan het POS toegekende volume.

Ad e

Het voorstel introduceert een heffing voor erkende PV'ers die ongewenst balanceringsgedrag vertonen. De heffing wordt geheven over het bedrag dat de erkende PV'er ontvangt/betaalt bij een

balanceringsactie. Dat bedrag (zie 4.1.4.2 en 4.1.4.3 van de Transportcode Gas LNB) komt tot stand op basis van de afzonderlijke binnen-de-dag-positie van de erkende PV'er,

Conclusie: Het voorstel is in lijn is met artikel 25 lid1 NC BAL.

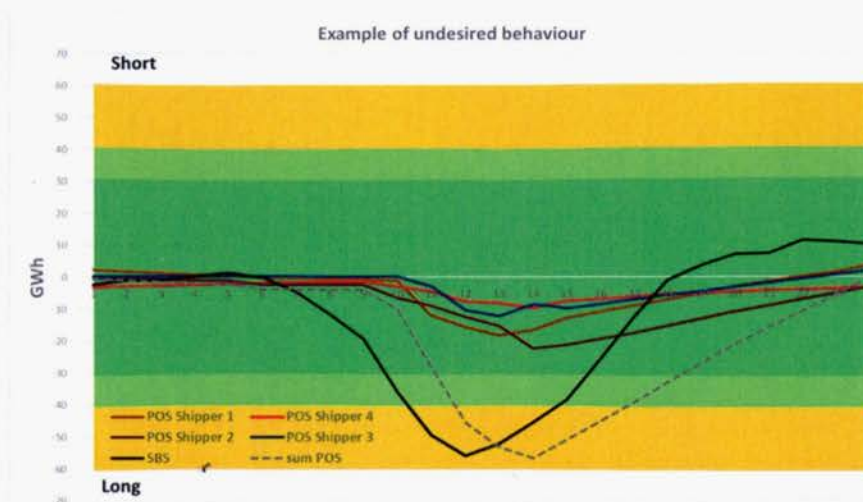
Voorbeelden

De eerste twee voorbeelden zijn eerder door GTS in de marktssessies van 1 juli en 21 september 2021 getoond en toegelicht.²

Eerste voorbeeld

Het eerste voorbeeld betreft een situatie waarin het systeem long raakt doordat er aan de exit kant fysieke storingen zijn. Erkende PV'ers 1 t/m 4 reageren met ongewenst balanceringsgedrag door met TTF transacties een kettingreactie in gang te zetten die er toe leidt dat andere partijen fysiek gaan leveren (of fysiek minder gas gaan onttrekken) en het systeem daardoor nog meer in onbalans brengen.

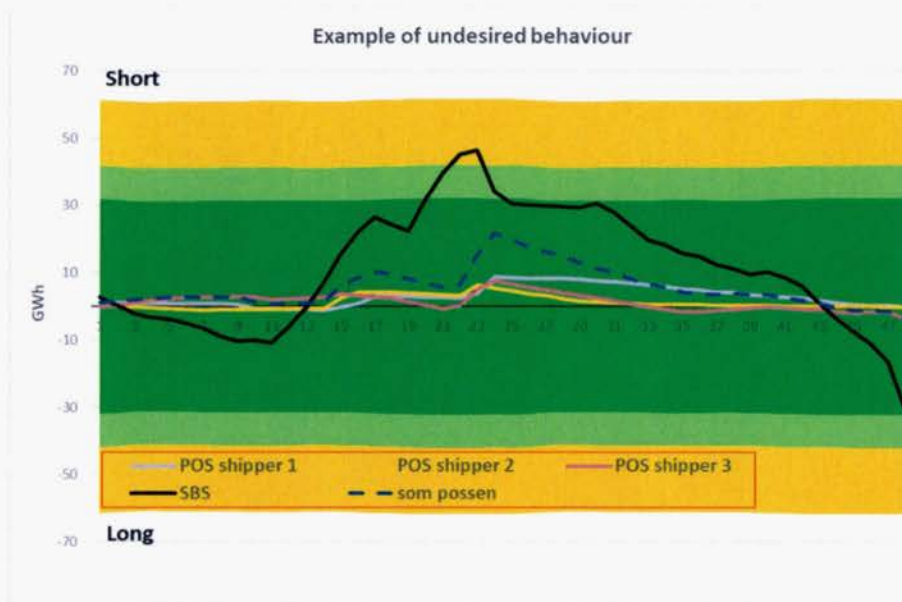
Wat uit dit voorbeeld ook duidelijk wordt, is dat erkende PV-ers 1 t/m 4 hun POS pas tegen het eind van de dag weer bij 0 in de buurt hebben terwijl zij een Nexthour product op de beurs hebben aangeboden. Van hen had verwacht mogen worden dat zij hun POS in het uur na afroep hadden bijgestuurd conform het afgeroepen product en de omvang daarvan.

Tweede voorbeeld

Het tweede voorbeeld betreft een situatie waarin het systeem short raakt doordat er aan de entry kant fysieke storingen zijn. Erkende PV'ers 1 t/m 3 reageren met ongewenst balanceringsgedrag door met TTF transacties een kettingreactie in gang te zetten die er toe leidt dat andere partijen fysiek aan het netwerk gaan onttrekken (of fysiek minder invoeden) waardoor het systeem nog meer in onbalans raakt.

² <https://www.gasunietransportservices.nl/nieuws/gts-marktssessie-over-het-nederlandse-balanceringsstelsel>

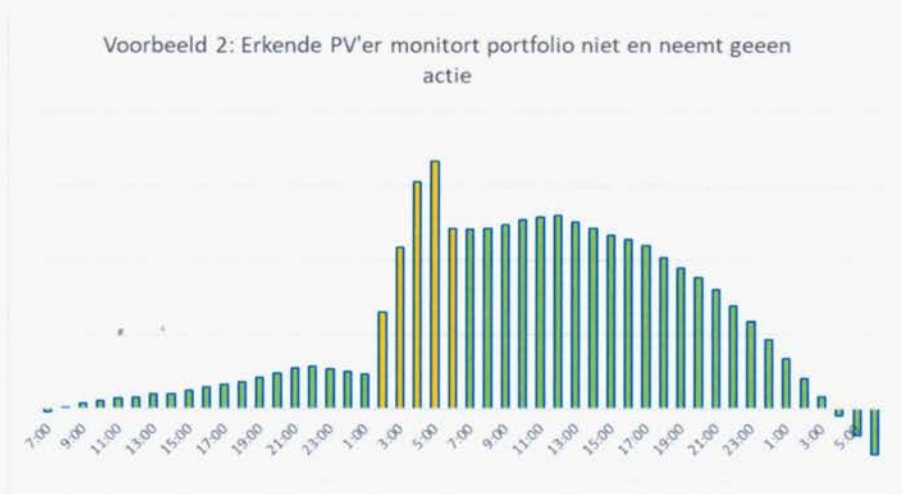

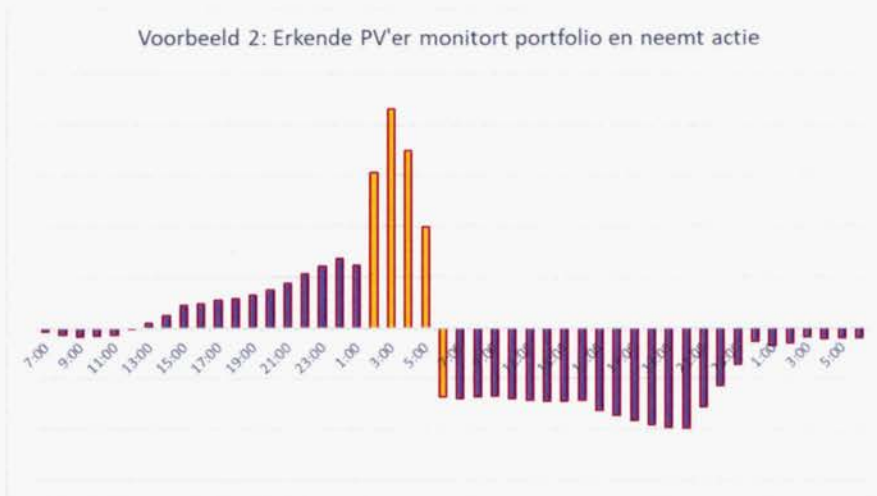
Tijdens bovenstaand voorbeeld 2 is het ook interessant om te laten zien hoe het gedrag van twee erkende PV'ers is geweest. Zij werden geconfronteerd met de onverwachte fysieke storing in hun portfolio.

De oranje gekleurde staven markeren de uren waarop het gemiste entry volume als gevolg van de onverwachte fysieke verstoring buiten beschouwing wordt gelaten.

Na die vijf uren blijft de onbalans echter hoog bij de erkende PV'er, uit de eerstvolgende grafiek. Deze erkende PV'er reageert niet en loopt na vijf uren alsnog de kans op ongewenst balanceringsgedrag..

De erkende PV'er uit de tweede grafiek, reageert wel snel en verkleint zijn onbalans op tijd. .

Derde voorbeeld

Het derde voorbeeld betreft een ACM onderzoek naar een specifiek voorval op 16 en 17 juli 2017. ACM is tot de conclusie gekomen dat er onvoldoende bewijs was om zonder twijfel een overtreding van artikel 5 van de REMIT-verordening vast te stellen en heeft daarom besloten geen boete op te leggen aan het betrokken energiehandelsbedrijf.³ GTS herkent dit voorval ook, maar dan als een voorbeeld van ongewenst balanceringsgedrag. GTS heeft dit voorval ook getoetst aan de voorgestelde criteria. Uitkomst daarvan is dat het in dit voorval door de erkende PV'er getoonde balanceringsgedrag voor meerdere opeenvolgende uren zou kwalificeren als ongewenst balanceringsgedrag.

Wat verandert er nog meer?

Erkende PV'ers, die volume op de beurs willen aanbieden, moeten in de huidige situatie hun beschikbare volume verdelen over twee producten (Within-day, Next-hour) terwijl er maar één product door GTS wordt afgeroepen bij een balanceringsactie.

Erkende PV'ers die al hun beschikbare volume willen aanbieden, kunnen dan niet anders doen dan inzetten op één product met de kans dat ze verkeerd hebben gekozen en dan per saldo geen gas verkopen/kopen. Vooral wanneer het SBS zich in de buurt van de grens tussen het lichtgroene en de oranje zone bevindt kan dit fenomeen zich voordoen.

Om zeker te zijn dat er gas wordt verhandeld, verdelen partijen hun beschikbare volume soms over beide producten.

Door de keuze van het product bekend te maken bij de tweede aankondiging van een balanceringsactie (xx:15), weten aanbieders zeker welk product door GTS zal worden gebruikt en kunnen ze al hun beschikbare fysieke volume aanbieden op de beurs voor dat ene product. GTS en marktpartijen verwachten dat deze wijziging zal leiden tot meer aangeboden volume op de beurs en dus tot verbeterde marktmechanismen. Het zal geen ingrijpende wijziging in het goed werkende balanceringsstelsel tot gevolg hebben. Een codewijziging voor deze verbetering is niet nodig. De wijziging wordt in een separaat traject via een wijziging in de zgn. Detailed Process Models (DPM, beheerd door de Issue Commissie Wholesale Gas van NEDU) met de markt besproken en

³ <https://www.acm.nl/sites/default/files/documents/besluit-dat-er-geen-boete-wordt-opgelegd-voor-mogelijke-overtreding-van-het-verbod-op-marktmanipulatie.pdf>

Kenmerk
BR-2021-1862

Datum
07-03-2022

vastgelegd.

Als laatste voorziet dit voorstel ook in het herstel van een incorrecte verwijzing. Het nieuw voorgestelde artikel 4.1.4.7 verwijst onder meer naar artikel 4.1.4.3. In artikel 4.1.4.3 wordt nog verwezen naar artikel 4.1.5.1. Dit laatstgenoemde artikel bestaat echter niet meer. Daarom is de verwijzing naar het vervallen artikel verwijderd. In artikel 4.1.4.2. was dit reeds eerder gebeurd.

Alternatieven voor (onderdelen van) het codewijzigingsvoorstel

a) Hogere LFS factor

In de marktsessie op 1 juli 2021 heeft GTS deze optie besproken en toegelicht. Zie de eerder toegelichte voorbeelden, waarbij duidelijk zichtbaar is dat betrokken erkende PV'ers op EOD hun onbalans positie richting nul sturen. Dat betekent dat het verhogen van de LFS factor niet afdoende zal helpen tegen het voorkomen van ongewenst balanceringsgedrag. Voor de goede orde: de LFS heffing is gelijk aan $0,4\% * \text{abs}(\text{POS})_{\text{EOD}} * \text{NGP}$. Bij een lage POS waarde zal het verhogen van de LFS factor (0,4%) dus nauwelijks effect hebben op de LFS vergoeding en dus ook geen prikkel vormen om het ongewenste balanceringsgedrag te voorkomen.

b) Heffingen introduceren voor alle veroorzakers van een balanceringsactie

Bij een heffing voor alle veroorzakers van een balanceringsactie worden ook erkende PV'ers die geen ongewenst balanceringsgedrag vertonen geraakt. In het huidige voorstel brengt GTS alleen een heffing in rekening bij de partijen die ongewenst balanceringsgedrag vertonen. Dit is in overeenstemming met het uitdrukkelijk verzoek van de marktpartijen dat zij geuit hebben tijdens de eerste marktsessie op 1 juli 2021.

c) Financiële prikkel volledig wegnemen door spread van beurs te gebruiken

Door het mogelijk verdienmodel achter het ongewenste balanceringsgedrag te elimineren zal het gedrag vanzelf verdwijnen. Om geld te verdienen zal een erkende PV'er anoniem op de beurs balanceringsgas aanbieden voor een prijs die veel slechter is dan de gemiddelde prijs (hoger bij een systeem dat short is, lager bij een systeem dat long is).

De remedie die Energie-Nederland graag door GTS verder onderzocht zou willen zien is als volgt: Bij iedere balanceringsactie kan GTS vaststellen welke partijen ongewenst balanceringsgedrag hebben vertoond. Door deze partijen standaard de slechtste prijs van het op de beurs aangeboden gas in rekening te brengen, wordt hun financiële prikkel nul.

Het resterende bedrag voor de balanceringsactie wordt dan betaald door de veroorzakers die geen ongewenst balanceringsgedrag vertoonden.

Deze optie neemt de financiële prikkel weliswaar weg, maar heeft ook als consequentie dat er extra interactie met ICE nodig is, en dus complexer dan de thans voorgestelde oplossing. De voorgaande analyse laat zien dat de voorgestelde heffingspercentages er al snel voor zorgen dat de financiële prikkel wegvalt. Daarnaast kan ook zonder deze aanvullende informatie van ICE, op de in dit voorstel opgenomen wijze, substantieel ongewenst balanceringsgedrag worden vastgesteld en kan dit gedrag intrekking van de erkenning tot gevolg hebben.

Beide zaken zullen er voor zorgen dat het ongewenste balanceringsgedrag naar verwachting nauwelijks meer zal optreden. Dat maakt het niet nodig om gebruik te maken van de aanvullende ICE Endex informatie. GTS concentreert zich op het ongewenste effect dat genoemd balanceringsgedrag van erkende PV'ers heeft op de systeemintegriteit van het door GTS beheerde transportsysteem (conform art. 24.1 van NC BAL: *Een transmissiesysteembeheerder mag binnen-de-dag-verplichtingen*

alleen toepassen om netgebruikers ertoe aan te sporen hun binnen-de-dag-positie te beheren teneinde de systeemintegriteit van zijn transmissienet te waarborgen en noodzakelijke balanceringsacties tot een minimum te beperken).

d) Meer liquiditeit door gebruik te maken van twee beurzen

Ook deze suggestie is afkomstig uit de markt. Meer liquiditeit zorgt er in algemene zin voor dat een enkele partij minder invloed kan uitoefenen op de (transactie)prijs. Meer liquiditeit door gebruik te maken van twee beurzen lijkt op dit moment niet nodig. Er is momenteel voldoende (fysiek) aanbod op de ICE Endex. Onderhavig voorstel richt zich vooral op het bestrijden van ongewenst balanceringsgedrag. Natuurlijk zal GTS na de implementatie van dit codewijzigingsvoorstel het gedrag van erkende PV'ers blijven monitoren alsmede de ontwikkeling van de aangeboden volumes (evt. in samenspraak met ACM en ICE Endex).

Met de implementatie van dit codewijzigingsvoorstel wordt verwacht dat het ongewenste balanceringsgedrag significant minder vaak zal optreden en dus dat het aantal balanceringsacties waarbij het SBS in de oranje zone staat minder vaak zal voorkomen. Immers bij de meeste afroepen in de oranje zone is de onbalans niet ontstaan door fysieke verstoringen maar door ongewenst balanceringsgedrag.

Bij het afroepen van het fysieke Nexthour product blijven genoeg erkende PV'ers over om het door GTS gevraagde volume te leveren via de beurs van ICE Endex. Hierbij geeft het vooraf vaststellen van het product (zie boven) naar verwachting ook extra aanbod.

Mochten deze verwachtingen niet uitkomen dan zullen de gezamenlijke netbeheerders een aanvullend codewijzigingsvoorstel indienen.

e) Alternatieve redenering met betrekking tot ongewenst balanceergedrag (voorgesteld artikel 4.1.4.7)

Tijdens de marktssessie van GTS op 21 september 2021 was er nog sprake van een andere POS regel in lid 4: onbalans moet stijgen: $POS(T) > POS(T - 1)$ (in absolute zin).

Uit nadere analyse door GTS is gebleken dat die regel onvoldoende onderscheidend is. De nu voorgestelde regel in artikel 4.1.4.7 lid 4 onder b. geeft een betere beschrijving van het bewust creëren van een hoge onbalans (tezamen met de overige in artikel 4.1.4.7 genoemde omstandigheden).

f) Fysieke storting in het geheel niet meenemen

In de GEN-vergadering hebben meerdere partijen aangevoerd dat het missende volume gedurende de gehele storingsduur buiten beschouwing zou moeten worden gelaten. GTS is het daarmee niet eens.

Erkende PV'ers hebben in algemene zin een 24/7 opdracht dat hun portfolio zoveel mogelijk gebalanceerd is. Erkende PV'ers moeten dus sowieso rekening houden met afwijkingen in de meeste ruime zin des woords, en actie nemen indien de onbalans te groot wordt. Ook onverwacht optredende verstoringen vallen daaronder. GTS heeft er echter begrip voor dat het erkende PV'ers enige uren kan kosten om daadwerkelijk een remedie te vinden. Daarom stelt GTS een periode van vijf uur voor. Daarna is zo'n storting niet meer onverwacht en wordt van een erkende PV'er verwacht dat hij actie onderneemt om een te grote onbalans te verlagen.

Consequenties van het voorstel voor aangeslotenen en eventuele andere betrokkenen

Het voorstel heeft alleen consequenties voor erkende PV'ers die ongewenst balanceringsgedrag vertonen. De consequenties zijn beschreven in artikel 4.1.4.7 lid 2 t/m 4 en 4.1.4.8.

Het voorstel heeft geen consequenties voor direct aangeslotenen met een LL licentie. Zij hebben immers hun programmaverantwoordelijkheid (en daarmee in feite ook hun balanceringsverantwoordelijkheid) overgedragen aan een erkende PV'er.

Samenhang met andere codewijzigingsdossiers

Er is geen inhoudelijke samenhang met andere codewijzigingsdossiers.

Toetsing aan artikel 12f van de Gaswet

Dit voorstel voldoet aan de vereisten uit artikel 12f van de Gaswet, omdat het voorstel bijdraagt aan de bevordering van het doelmatig handelen van netgebruikers (art. 12f lid 1 sub d.) en het op een objectieve, transparante en niet-discriminatoire wijze in evenwicht houden van het landelijk gastransportnet en op een wijze die de kosten weerspiegelt (art. 12f lid 1 sub f.).

Gevolgde procedure

Op 1 juli 2021 en 21 september 2021 zijn door GTS markt sessies georganiseerd, waarin het probleem is toegelicht en mogelijke oplossingen zijn besproken. De marktpartijen hebben tevens suggesties aangedragen. Dat heeft geleid tot onderhavig voorstel. Het voorstel tot codewijziging is op 25 november 2021 door de Taakgroep Regulering van Netbeheer Nederland vastgesteld als voorstel van de gezamenlijke netbeheerders zoals bedoeld in artikel 12f van de Gaswet .

Het overleg met de representatieve organisaties van partijen op de gasmarkt, zoals bedoeld in artikel 12d van de Gaswet heeft plaatsgevonden in een vergadering van het Gebruikersplatform elektriciteits- en gasnetten (Gen), gehouden op 16 december 2021. Het op dit voorstel betrekking hebbende deel van het verslag van deze bijeenkomst is opgenomen in een separate bijdrage bij deze brief. GTS geeft een reactie op de ingediende commentaren via de commentaren matrix.

Naar aanleiding van de bespreking in het GEN is het voorstel gewijzigd:

- Tijdens het GEN op 16 december jl. hebben marktpartijen aangevoerd dat bij het bepalen of er sprake is van ongewenst balanceringsgedrag rekening gehouden moet worden met eventuele onverwachte fysieke verstoringen. Dergelijke situaties zouden buiten beschouwing moeten worden gelaten. GTS is het daarmee eens en stelt voor om in zo'n geval vijf uur lang de extra onbalans die ontstaat door die onverwachte fysieke verstoring buiten beschouwing te laten. Dit heeft geleid tot aanvulling van artikel 4.1.4.7 lid 6 t/m 9.
- Daarnaast zijn tekstuele verduidelijkingen opgenomen. Met name wanneer er sprake is van het bewust laten oplopen van de onbalans is nu uitgebreider toegelicht en er zijn extra voorbeelden toegevoegd. Deze tekstuele aanpassingen hebben geen impact op de inhoud van het voorstel.

Kenmerk
BR-2021-1862

Datum
07-03-2022

Besluitvorming en inwerkingtreding

Gezien de inhoud van het voorstel is geen specifieke inwerkingtredingsdatum vereist. Het is echter van belang dat erkende programmaverantwoordelijken en de netbeheerder van het landelijk gastransportnet voldoende tijd hebben om hun operationele procedures en IT-systemen op de voorgestelde wijziging aan te passen. Daarom wordt aangedrongen op een daarvoor geschikte periode tussen vaststelling van het besluit door ACM en de inwerkingtredingsdatum ervan. GTS zal in de periode dat een eventueel concept besluit aan de orde is ACM melden wat voor GTS haalbaar is.

GTS zal, enige tijd nadat de wijzigingen voortkomend uit het besluit zijn geïmplementeerd, een evaluatie uitvoeren met daarin een analyse van de effectiviteit van de maatregelen.

Uiteraard zijn wij desgewenst graag bereid tot een nadere toelichting op het voorstel. U kunt daartoe contact opnemen met mevrouw [REDACTED] van Gasunie Transport Services B.V. ([REDACTED]@gastransport.nl) of de heer [REDACTED] van ons bureau (gegevens zie briefhoofd).

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

[REDACTED]
directeur

Bijlage 1

Artikel 4.1.4.7

1)

Een erkend programmaverantwoordelijke mag geen ongewenst balanceringsgedrag vertonen. Van ongewenst balanceringsgedrag door een erkende programmaverantwoordelijke is sprake indien op enig uur:

- a) het systeem balans signaal zich buiten de donkergroene zone bevindt; en
- b) het portfolio onbalans signaal van een erkende programmaverantwoordelijke dezelfde richting als het systeem balans signaal heeft; dat betekent dat beide signalen een tekortsituatie aangeven of beide signalen een overschotsituatie aangeven; en
- c) de absolute waarde van het portfolio onbalans signaal van het betreffende portfolio groter is dan 15% van de grenswaarde van de donkergroene zone; en
- d) er sprake is van minstens één van de volgende omstandigheden:
  - a. het betreffende portfolio wordt vooral via TTF gebalanceerd. Dat is het geval indien één van de volgende situaties optreedt:
    - i. de absolute waarde van de TTF near-real-time allocaties in de portfolio is groter dan de som van alle near-real-time entry en exit allocaties in de portfolio (in absolute zin) op netwerkpunten waar het gas fysiek stroomt, of;
    - ii. het portfolio heeft geen near-real-time allocatie op netwerkpunten waar het gas fysiek het netwerk wordt ingevoed; of;
    - iii. het portfolio heeft geen near-real-time allocatie op netwerkpunten waar het gas fysiek aan het netwerk wordt onttrokken.
  - of
  - b. de portfolio onbalans van het betreffende portfolio is groter dan de portfolio omvang op dat betreffende uur. Dat is het geval indien de absolute waarde van het portfolio onbalans signaal groter is dan de som van de TTF near-real-time allocaties en alle near-real-time entry en exit allocaties in de portfolio (in absolute zin) op netwerkpunten waar het gas fysiek stroomt op dat betreffende uur.

2)

Indien een erkende programmaverantwoordelijke ongewenst balanceringsgedrag vertoont overeenkomstig het eerste lid, dan verhoogt de netbeheerder van het landelijk gastransportnet het voor de desbetreffende erkende programmaverantwoordelijke geldende heffingspercentage onmiddellijk met 10%, of stelt dit onmiddellijk op 10% indien voor de desbetreffende erkende programmaverantwoordelijke nog geen heffingspercentage geldt.

3)

Indien een erkende programmaverantwoordelijke bij tien opeenvolgende balanceringsacties geen ongewenst balanceringsgedrag overeenkomstig het eerste lid heeft getoond, wordt het voor de

Kenmerk
BR-2021-1862

Datum
07-03-2022

desbetreffende erkende programmaverantwoordelijke geldende heffingspercentage daarna verlaagd met 10% tot een minimum van 0%. Voor elke volgende verlaging van het heffingspercentage met 10% zijn daarna elke keer opnieuw tien opeenvolgende balanceringsacties nodig waarin de erkende programmaverantwoordelijke geen ongewenst balanceringsgedrag heeft vertoond

4)

Indien het heffingspercentage voor een erkende programmaverantwoordelijke ongelijk is aan nul dan wordt een heffing in rekening gebracht bij elke balanceringsactie waar de desbetreffende erkende programmaverantwoordelijke volgens 4.1.4.2 of 4.1.4.3 bij betrokken is, die gelijk is aan het heffingspercentage maal de absolute waarde van het bedrag dat volgt uit artikel 4.1.4.2 of uit artikel 4.1.4.3,

5)

De heffingen zullen op een inzichtelijke manier door de netbeheerder van het landelijk gastransportnet worden gefactureerd.

6)

Van een onverwachte fysieke verstoring op een entry- of exitpunt op enig uur is sprake indien:

- a) de netbeheerder van het landelijk gastransportnet het geconfirmeerde gastransport op dat entry- of exit punt geheel of gedeeltelijk onverwacht niet kan uitvoeren;
- b) de oorzaak van deze verstoring niet te wijten valt aan de erkende programmaverantwoordelijke die voor dat betreffende entry- of exitpunt programmaverantwoordelijkheid draagt.

7)

Indien er sprake is van een onverwachte fysieke verstoring dan zal, gedurende vijf uren het verschil tussen de geconfirmeerde hoeveelheid energie en de gerealiseerde hoeveelheid energie op het betreffende entry- of exitpunt niet worden meegenomen in de bepaling of er sprake is van ongewenst balanceringsgedrag volgens lid 1 .

8)

De netbeheerder van landelijk gastransportnet kan besluiten om de termijn bedoeld in het zevende lid te verlengen indien de erkende programmaverantwoordelijke kan aantonen dat de specifieke omstandigheden rondom de onverwachte fysieke verstoring het hem onmogelijk maken om binnen de genoemde termijn zijn portfolio onbalans signaal afdoende te corrigeren.

9)

Indien er in aanvulling op lid 7 ook sprake is van een noodsituatie als bedoeld in artikel 4.1.4.5 dan zal, gedurende de noodsituatie het verschil tussen de geconfirmeerde hoeveelheid energie en de gerealiseerde hoeveelheid energie op het betreffende entry- of exitpunt niet worden meegenomen in de bepaling of er sprake is van ongewenst balanceringsgedrag volgens lid 1 .

4.1.4.8

Kenmerk
BR-2021-1862

Datum
07-03-2022

1. Indien de erkende programmaverantwoordelijk substantieel ongewenst balanceringsgedrag vertoont, dan voldoet de programmaverantwoordelijke niet langer aan de voorwaarde zoals bedoeld in artikel 3.2.0, onderdeel c van de Transportcode LNB en kan intrekking van de erkenning op grond van artikel 3.3.2 onverwijld volgen.
2. Een erkende programmaverantwoordelijke vertoont substantieel ongewenst balanceergedrag bedoeld in het eerste lid indien:
  - a. het voor de betreffende erkende programmaverantwoordelijke geldende heffingspercentage op enig moment minstens 50% is, of;
  - b. het voor de betreffende erkende programmaverantwoordelijke geldende heffingspercentage langer dan zes maanden minstens 10% is en er voldoende balanceringsacties in die periode zijn geweest om het heffingspercentage te verkleinen, of;
  - c. het voor de betreffende erkende programmaverantwoordelijke geldende heffingspercentage minstens drie keer in een periode van zes maanden 10% is geworden na 0% te zijn geweest. .
3. Indien de netbeheerder van het landelijk gastransportnet overgaat tot het intrekken van de erkenning dan zal zij daaraan voorafgaand, zo spoedig mogelijk alle erkende programmaverantwoordelijken, alle leveranciers en ACM informeren.

Artikel 4.1.8

1. De netbeheerder van het landelijk gastransportnet brengt per kalenderjaar een neutraliteitsheffing, conform hoofdstuk VII van de NC-BAL, in rekening bij de netgebruikers in de zin van artikel 2, vijfde lid NC-BAL.
2. De neutraliteitsheffing bestaat uit de som van:
  - a. het saldo zoals dat is vastgesteld conform artikel 4.1.4.5, derde lid
  - b. het saldo zoals dat is vastgesteld conform artikel 4.1.4.6, vierde lid
  - c. opbrengsten uit de einde dag verrekening volgens artikel 4.1.7
  - d. verliezen als gevolg van wanbetaling zoals bedoeld in artikel 31 van de NC-BAL gecorrigeerd met eventuele nagekomen opbrengsten.
  - e. **Opbrengsten uit de heffing zoals gedefinieerd in artikel. 4.1.4.7, lid 4.**
3. De neutraliteitsheffing over een kalenderjaar wordt in beginsel in kalenderjaar t+2 in rekening gebracht bij de netgebruikers conform dezelfde methodologie als de capaciteitsgebaseerde entry- en exittarieven, zoals die is vastgelegd in artikel 3.2.1.1 tot en met 3.2.3.10 van de Tarievencode gas. Hierbij worden de in artikel 3.2.2.2 en 3.2.2.4 van de Tarievencode gas gebruikte toegestane inkomsten (TI) vervangen door de hoogte van de neutraliteitsheffing.
4. Op de factuur waarmee de netbeheerder van het landelijk gastransportnet de neutraliteitsheffing in rekening brengt, worden de onderdelen zoals beschreven in het tweede

Kenmerk
BR-2021-1862

Datum
07-03-2022

lid en de gecontracteerde capaciteit gespecificeerd.

5. Voordat de netbeheerder van het landelijk gastransportnet de neutraliteitsheffing in rekening brengt, zendt hij de voorgenomen heffing inclusief de specificatie beschreven in het vierde lid ter informatie aan de ACM.

4.1.4.3. Acties met betrekking tot balanshandhaving in een overschotsituatie

De hoeveelheid gas die de netbeheerder van het landelijk gastransportnet verkoopt conform 4.1.4.1 koopt de netbeheerder van het landelijk gastransportnet in het uur van levering of afname tegen de WDM-transactieprijs ~~zoals bedoeld 4.1.5.1~~ van de onbalans veroorzakende programmaverantwoordelijke(n) naar rato van de waarde van hun portfolio onbalans signaal die betrekking heeft op het begin van het uur van de WDM-transactie. Dit heeft invloed op het portfolio onbalans signaal in het uur van levering of afname van dit gas.

Bijlage 2: Historische context en totstandkoming van het voorstel

De volgende relevante ontwikkelingen hebben geleid tot dit voorstel.

1. Sinds 2017 speelt het vraagstuk of de zogenaamde. Linepack Flexibility Service-factor (hierna: LFS-factor) aangepast moet worden. In maart 2017 heeft de ACM aan GTS gevraagd om een codewijzigingsvoorstel in te dienen om deze factor aan te passen (van 0,4% naar 0,8%). De gezamenlijke netbeheerders hebben in juni 2017 een codewijzigingsvoorstel aan het GEN voorgelegd. Dit werd echter door meerdere representatieve organisaties verworpen. In maart 2018 is een nieuw voorstel aan het GEN voorgelegd, waarin de LFS-factor de uitkomst zou zijn van een formule. De in dit voorstel voorgestelde formule leidde tot een ongewenste uitkomst (5,5%) als gevolg van uitzonderlijke situaties in de gebruikte informatie. In november 2018 is het voorstel weer ingetrokken, zodat eerst kon worden uitgezocht of en hoe de formule bestand kon worden gemaakt tegen allerlei mogelijke outliers.
2. GTS heeft in 2019/ 2020 het balanceringsstelsel geëvalueerd. Uit deze evaluatie kwam naar voren dat ervaringen met het bestaande balanceringsstelsel positief zijn en dat het balanceringsstelsel eenvoudig, robuust, effectief en toekomstbestendig is. GTS concludeerde dat het huidige balanceringsstelsel in lijn is met de NC BAL. Dat werd tevens bevestigd in het recente ACER Market Monitoring rapport⁴. Ook in markt sessies op 1 juli en 21 september 2021 werd door vele erkende PV'ers aangegeven dat de ervaringen met het bestaande balanceringsstelsel positief zijn en dat het balanceringsstelsel eenvoudig, robuust, effectief en toekomstbestendig is en dat Informatie (verstrekking) door GTS uitstekend is. Er is daarom geen behoefte aan een fundamentele wijziging van het huidige balanceringsstelsel.
3. GTS en ICE Endex hebben geconstateerd dat een aantal erkende PV'ers een eerlijke en ordentelijke prijsvorming rondom balanceringsacties van GTS in gevaar bracht doordat er enkele seconden voordat GTS balanceringsacties uitvoerde veel aan- en verkooptransacties werden uitgevoerd. GTS heeft dit issue, in samenwerking met ICE ENDEX, in het voorjaar van 2020 met de markt besproken, waarbij het voorstel om het tijdstip van een balanceringsactie te variëren ook door de markt als een goede way forward werd gezien. Per 3 september 2020 vindt het moment van de afroep van een balanceringsactie door GTS plaats op een willekeurig moment tussen 21 en 22 minuten na het hele uur ('randomization'). Dit is succesvol gebleken met oog op de prijsvorming. Dit volgt uit een evaluatie door ICE ENDEX die ook gepresenteerd is in de markt sessie van GTS op 1 juli 2021. Er was een verwachting dat het ongewenste balanceringsgedrag daarmee ook zou zijn opgelost, maar dat is helaas niet het geval.
4. Naar aanleiding van de evaluatie van het balanceringsstelsel heeft GTS constructief overleg gevoerd met ACM. Uit dit overleg is onder meer naar voren gekomen dat een verhoging van de LFS-factor geen einde zal maken aan het ongewenste balanceringsgedrag. Het balanceringsgedrag van de betreffende erkende PV'ers is namelijk zodanig, dat hun positie aan het eind van de gasdag vaak dicht bij de 0 ligt. Het verhogen van de LFS-factor is daarom volgens GTS en marktpartijen geen effectief middel om het ongewenste balanceringsgedrag te beperken.

GTS is in samenspraak met ACM en op basis van voortschrijdend inzicht bij beide partijen, tot de conclusie gekomen dat de nadruk moet liggen op het voorkomen van het ongewenste balanceringsgedrag omdat daarmee de grondslagen van het marktmechanisme worden verbeterd. Het

⁴ ACER Balancing Monitoring Report 2019/20, p. 27-28.

Bijlage 2 Historische context en totstandkoming van het voorstel

Kenmerk

BR-2021-1862

Datum

07-03-2022

sec verhogen van de LFS-factor naar 0,8%, zoals dat oorspronkelijk de opdracht was, is daarmee van de baan.

Op dit moment zijn er geen nadere regels gesteld over wanneer een erkende PV'er ongewenst balanceringsgedrag vertoont en wanneer deze niet in lijn handelt met de algemene beginselen uit NC BAL en de Transportcode Gas LNB. Zowel de verordening als de code streven een effectief balanceringsstelsel na.

Dit voorstel richt zich daarom op het definiëren van het begrip "ongewenst balanceringsgedrag" en op het vastleggen van consequenties indien er sprake mocht zijn van ongewenst balanceringsgedrag.

Het voorstel draagt daarom bij aan een effectiever balanceringsstelsel.

Bijlage 3: Uitvoeringsaspecten

Hieronder volgt het overzicht van de fysieke netwerkpunten:

Input near real-time allocaties	Entry	Exit
Entry Production	✓	
Exit Production		✓
Entry Export-import	✓	
Exit Export-import		✓
Entry Storage	✓	
Exit Storage		✓
Entry RNB	✓	
Exit RNB		✓
Entry PNB	✓	
Exit PNB		✓
Exit Industry		✓

Hieronder de toewijzing van een aantal bijzondere punten:

Input near real-time allocaties	Fysieke Entry	Fysieke Exit	TTF	Out of scope
Balancing causer (gas na balancing action)				✓
TTF-B supply			✓	
TTF-B receiving			✓	
Virtual feeding LDC (fysieke invoeding vanuit RNB)	✓			
Peak supply	✓			
TTF			✓	
Entry Bacton via Trading Zone	✓			
Exit Bacton via Trading Zone		✓		

Bijlage 4: Bewust opgebouwde grote portfolio onbalans

Alle getallen in GW						
TTF allocatie	Fysieke Entry allocatie	Fysieke exit allocatie	POS	Bewust grote onbalans via TTF transacties?	Bewust grote onbalans door bewust niets te doen?	Bewust grote onbalans opgebouwd (resultaat van twee kolommen hiervoor)
				4.1.7.1, lid 1d, sub a	4.1.7.1, lid 1d, sub b	4.1.7.1, lid 1d
<i>Kleine portfolio</i>						
0,1	1	1	1	Nee (want $0,1 < 1+1$)	Nee (want $1 < 0,1+1+1$)	Nee
3	1	1	1	Ja (want $3 > 1+1$)	Nee (want $1 < 3+1+1$)	Ja
1	1	1	4	Nee (want $1 < 1+1$)	Ja (want $4 > 1+1+1$)	Ja
3	1	1	6	Ja (want $3 > 1+1$)	Ja (want $6 > 3 + 1$)	Ja
<i>Grote portfolio</i>						
0,1	10	10	1	Nee (want $0,1 < 10+10$)	Nee (want $1 < 0,1+10+10$)	Nee
3	10	10	1	Nee (want $3 < 10+10$)	Nee (want $1 < 3+10+10$)	Nee
1	10	10	4	Nee (want $1 < 10+10$)	Nee (want $4 < 1+10+10$)	Nee
3	10	10	6	Nee (want $3 < 10+10$)	Nee (want $6 < 3+10+10$)	Nee
1	10	10	1	Nee (want $1 < 10+10$)	Nee (want $1 < 1+10+10$)	Nee
19	10	10	1	Nee (want $19 < 10+10$)	Nee (want $1 < 19+10+10$)	Nee
19	10	10	38	Nee (want $19 < 10+10$)	Nee (want $38 < 19+10+10$)	Nee
21	10	10	38	Ja (want $21 > 10+10$)	Nee (want $38 < 21+10+10$)	Ja
19	10	10	40	Nee (want $19 < 10+10$)	Ja (want $40 > 19+10+10$)	Ja

Gebruikersplatform Elektriciteits- en Gastransportnetten	
Datum	16-12-2021
Plaats	NBNL, Den Haag // online
Voorzitter	[REDACTED]
Secretaris	[REDACTED]
Aanwezig	<p><i>Namens de representatieve organisaties:</i></p> <p>VEMW: [REDACTED], [REDACTED] E-NL: [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]</p> <p>Energie Samen: [REDACTED] Holland Solar: [REDACTED] NWEA: [REDACTED] VLNG: [REDACTED] TenneT: [REDACTED] (t/m agendapunt 4) NOGEPa: [REDACTED] EFET: [REDACTED] VGN: [REDACTED]</p> <p><i>Namens een representatief deel van de partijen dat zich bezighoudt met leveren, transporteren en meten van energie:</i> Geen aanwezigen</p> <p><i>Namens de gezamenlijke netbeheerders:</i></p> <p>NBNL: [REDACTED] TenneT: [REDACTED] (t/m agendapunt 4) [REDACTED] [REDACTED]</p> <p>GTS [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED]</p> <p>Verslag: [REDACTED] (Notuleerservice)</p>

[...]

Codewijzigingen betreffende gas
5. BR-2021-1857 Codewijziging voorkomen ongewenst balanceringsgedrag

GTS licht dit agendapunt toe. Het betreft een voorstel van de gezamenlijke netbeheerders tot wijziging van de voorwaarden zoals bedoeld in artikel 12b, eerste lid, onderdeel a van de Gaswet. Het betreft de Transportcode gas LNB. Het voorstel beoogt ongewenst balanceringsgedrag nader te specificeren en consequenties aan dergelijk gedrag te verbinden, zodat het ongewenste balanceringsgedrag niet meer zal voorkomen. Het voorstel is opgesteld door GTS na overleg met marktpartijen in twee marktssessies.

Kenmerk
BR-2021-1862

Datum
07-03-2022

E-NL herkent zich in de doelstelling en spreekt haar waardering uit voor het organiseren van de marktdialoogsessies door GTS, maar heeft wel een aantal bezwaarpunten. Hun belangrijkste bezwaarpunt betreft het feit dat fysieke verstoringen op dit moment onder de definitie van "ongewenst gedrag" in artikel 4.1.4.7. kunnen vallen. **E-NL** zou graag zien dat dit uitgezonderd wordt. **E-NL** merkt op dat fysieke verstoringen er ook toe kunnen leiden dat een PV'er volgens de nu voorgestelde definitie ongewenst gedrag vertoont terwijl het hier in feite niet om ongewenst gedrag gaat, dat is wat **E-NL** betreft een onwenselijke situatie.

E-NL merkt ook nog op dat, wanneer er een vermoeden is van marktmanipulatie, dit naar alle waarschijnlijkheid ook onder REMIT valt, en **GTS** dus ook verplicht is daarvan melding te maken bij ACM.

GTS geeft aan voornemens te zijn om een aanvullend artikel op te nemen met de strekking dat een shipper in geval van een fysieke storing 3 uur lang het verschil tussen de daadwerkelijke en de oorspronkelijk geplande flow in mindering mag brengen op de berekening van de onbalans zoals die in de eerdere artikelen is verwoord.

E-NL heeft moeite met deze grens van 3 uur en merkt op dat een storing geen bewust 'gaming' gedrag is. **E-NL** stelt voor om, als voor deze optie gekozen zou worden, tenminste als tijdsbestek bijvoorbeeld aan te houden 'tot nadat de storing verholpen is', maar **E-NL** is überhaupt niet voor toepassing van een tijdslimiet. In het voorproces is fysieke uitval niet benoemd als een vorm van ongewenst gedrag.

GTS geeft aan dat dit codewijzigingsvoorstel zich beperkt tot hetgeen er gebeurt op het net van GTS en niet beoogt om in generieke zin marktmanipulatie op de ICE ENDEX beurs tegen te gaan. Daar heeft GTS geen zicht op en dit behoort ook niet tot de verantwoordelijkheid van GTS. GTS geeft aan dat het voorstel vanwege de heffing op de prijs voor Within Day Balancing Actions wel degelijk een nadelig financieel effect heeft voor partijen die tevens handelen op de beurs.

EFET geeft aan dat dit aspect (onverwachte fysieke verstoringen) van het voorstel voorafgaand aan dit overleg niet bij hen bekend was. Voor **EFET** is het een wezenlijke verandering van het voorstel, waar **EFET** overigens tegen is. **EFET** stelt voor de discussie hier niet verder te voeren. **EFET** is van mening dat elke fysieke oorzaak moet worden uitgesloten van sancties, de voorgestelde coulancregeling (een grens van 3 uur alvorens sancties in werking treden) is voor hen derhalve niet voldoende. Later in dit overleg, wijst **NOGEPA** op een alternatief voorstel van **E-NL** op dit onderwerp en stelt voor dat in de discussie te betrekken. Voor GTS is het niet duidelijk welk voorstel bedoeld wordt. **NOGEPA** licht toe dat dit betrekking heeft op het terugkopen van onbalans door partijen tegen de door hen zelf aangeboden prijs.

Ten aanzien van de coulancregeling merkt **E-NL** op dat niet voorzien is in een proces van hoor en wederhoor en bezwaar en beroep, dat zou **E-NL** wel graag zien. De procedure van het beoordelen van een verzoek tot coulancregeling, is teveel een 'black box'. **Vereniging Gasopslag Nederland** maakt zich zorgen over hetzelfde punt en stelt voor de coulancregeling nog wat te verduidelijken en daar bij voorkeur nader overleg over te hebben voordat het codewijzigingsvoorstel wordt doorgezet naar ACM. **EFET** onderschrijft dat. Daarnaast geeft **E-NL** in overweging de voorwaarden

Kenmerk
BR-2021-1862

Datum
07-03-2022

voor intrekking van de licentie (een zeer zware straf) (art. 4.1.4.8 lid 2) cumulatief, en niet alternatief, te laten gelden.

E-NL mist de onderbouwing bij: het heffingspercentage van 10%, de ondergrens van 15% en de 10 balanceringsacties die daarna beboet worden.

GTS antwoordt dat de heffing erop gericht is om ervoor te zorgen dat de incentive die een partij op de beurs heeft, zo snel mogelijk minimaal wordt en partijen tot gewenst gedrag op de beurs te bewegen. De ondergrens van 15% voor onbalans is gebaseerd op data analyse. De 10 balanceringsacties zijn bedoeld als ontmoedigingsbeleid en opgezet naar analogie van de bonus-malusregeling bij een autoverzekering. Alle drie de maatregelen beogen ongewenst gedrag op de beurs te voorkomen.

E-NL merkt in aanvulling op van mening te zijn dat de 15% grens discriminerend werkt omdat een grote shipper (met een groot portfolio) eerder aan de 15% grens komt dan een kleine shipper.

GTS is van mening dat het voorstel juist non-discriminatoire is en dat uit de data analyse blijkt dat grote shippers juist niet vaak geraakt worden. **GTS** benadrukt dat de regels niet losstaand moeten worden gezien, maar juist in combinatie met elkaar. **GTS** heeft in haar voorstel toegelicht dat ook partijen met een grote fysieke portfolio prima in staat zijn om die te balanceren.

NOGEP wees eerder al op het tegenvoorstel van **E-NL**. Dit is opgenomen in het codewijzigingsvoorstel (pagina 14, punt C). **E-NL** vindt het jammer dat **GTS** de twee maatregelen niet eerst inhoudelijk heeft vergeleken, maar gelijk heeft geconcludeerd dat het tegenvoorstel van **E-NL** niet goed uitvoerbaar zijn en daarom niet nodig. De onderbouwing daarvan had **E-NL** graag wat uitgebreider willen zien.

E-NL stelt voor om een evaluatie in samenwerking met de PV-ers aan het voorstel toe te voegen. **GTS** is het daarmee eens en geeft aan dat het al in het voorstel staat. **E-NL** merkt op dat de voorgestelde verrekening van de baten met de markt via de neutraliteitsheffing, het belang van de neutraliteitsheffing nog groter maakt als ook de wens van **E-NL** dat ACM vooraf een uitspraak doet over deze heffing. **GTS** merkt hierbij op dat ACM heeft aangegeven hier geen mogelijkheden toe te zien, maar is het inhoudelijk wel met **E-NL** eens.

Tot slot heeft **E-NL** nog een paar tekstuele wijzigingsvoorstellen. Deze worden ook schriftelijk met **GTS** gedeeld.

VLNG is nog bezig om het voorstel te bestuderen en komt er nog op terug. Voor **VLNG** is in ieder geval belangrijk dat de data die door **GTS** worden aangeleverd correct zijn. **GTS** onderschrijft dat. **GTS** stuurt real time informatie naar alle PV'ers.

EFET geeft aan dat het verschil in inzicht met **GTS** niet inhoudelijk is maar de wijze betreft waarop de maatregelen vorm gegeven worden. Het eerste punt van **EFET** is het risico dat bonafide gedrag ten onrechte wordt veroordeeld, op dit moment vindt **EFET** dat een te groot risico. **EFET** sluit aan bij hetgeen door **E-NL** naar voren is gebracht over de 15% ondergrens. Verder stelt **EFET** voor om de beschrijving van de trigger voorwaarden aan te scherpen in de zin dat ze op ongewenst gedrag zien en niet op bonafide spelers. Het intrekken van de shippers license is een zware

Kenmerk
BR-2021-1862

Datum
07-03-2022

maatregel. **EFET** is daarom van mening dat deze maatregel open moet staan voor bezwaar en beroep.

GTS geeft aan dat het voorstel juist bedoeld is om bonafide van malafide partijen te onderscheiden. Contact met een veronderstelde malafide schipper van **GTS** blijkt in de praktijk niet te leiden tot aanpassing van het ongewenste gedrag, reden voor **GTS** om dit codevoorstel nu voor te leggen en daarin duidelijk te beschrijven wanneer er sprake is van ongewenst balanceringsgedrag. **EFET** hanteert een andere definitie van ongewenst balanceringsgedrag dan **GTS**, aangezien **EFET** ook het handelsgedrag op ICE ENDEX erin wil betrekken. Dat is voor **GTS** niet mogelijk.

EFET vat nog een keer samen op welke onderdelen het voorstel aangepast zou moeten worden: de beschrijving van ongewenst gedrag op balanceringsmarkten, hoor- en wederhoor en de herzieningsperiode.

Alles gehoord hebbend, is de vraag of over dit voorstel nadere discussie nodig is of dat het nu doorgaat naar **ACM**. De voorkeur van de stakeholders gaat uit naar nadere discussie. Echter **GTS** is van mening dat er voldoende gelegenheid is geweest om die discussie te voeren. **GTS is** bereid om over het onderdeel 'fysieke verstoringen' nog een keer apart in overleg te gaan, maar is voornemens om de rest van het codewijzigingsvoorstel te voorzien van een commentarenmatrix en door te zetten aan **ACM**.

Bijlage 6 Commentarenmatrix

Kenmerk
BR-2021-1862

Datum
07-03-2022

Van wie	artikel	Commentaar	Reactie	gevolgen codetekst
VLNG		<p>Holding substantial capacity at a relevant import point, such as GATE LNG Terminal, shippers are by default "at risk" of operating a portfolio which exceeds the "15% threshold" vs green zone boundaries, solely based on hourly quantities injected into the grid</p>	<ol style="list-style-type: none"> Uit de analyse blijkt dat erkende PV'ers met een grote fysieke portfolio (grote fysieke entry en grote fysieke exit) niet vaak bewust een grote onbalans veroorzaken. Sommige erkende PV'ers hebben zo nu en dan weliswaar een hogere onbalans dan de bovengenoemde 15%, maar hoeft er niet meteen sprake te zijn van bewust gedrag zoals dat in het voorstel is beschreven. Immers zolang de som van de fysieke allocaties groter is dan de TTF allocatie (wat meestal het geval is) of de onbalans kleiner is dan de som van fysieke en TTF allocaties is er geen sprake van een bewust opgebouwde grote onbalans. Er is daarom in dergelijke gevallen geen sprake van ongewenst balanceringsgedrag. 	Geen
VLNG		<p>Substantial and unexpected ("unplanned") outages affecting such import infrastructure can result in significant and unforeseeable hourly imbalances for PRPs. These must not be penalized by additional charges ("percentage rate") especially when the charges are – as proposed - aggravating in hourly steps.</p> <p>Lead time requirements for re-nominations at major import infrastructure or lead times necessary for purchase activities on TTF, i.e., to compensate (unplanned) missing import volumes, do not fit with the balancing market, which means that even if users of large infrastructure want to react they may not even be able to</p> <p>avoid within-day balancing actions (next hour) and resulting penalties</p> <p>VLNG therefore requires a specification to exclude (if on the SBS causer-side) imbalance volumes contributing to "undesired behaviour" if such volumes are caused by unplanned infrastructure issues.</p>	<ol style="list-style-type: none"> GTS is het eens met deze wens. GTS heeft in het GEN aangegeven dat onverwachte fysieke verstoringen buiten beschouwing worden gelaten. Dergelijke situaties hebben niets met ongewenst balanceringsgedrag te maken. Laat onverlet dat partijen z.s.m. na zo'n gebeurtenis actie moeten ondernemen. Na vijf uur gaat GTS er van uit dat elke PV'er voldoende tijd heeft gehad om zijn portfolio onbalans aan te passen. We hebben een toevoeging gedaan aan het codewijzigingsvoorstel: artikel 4.1.4.7 lid 6 t/m 9 	Ja
VLNG		<p>Secondly, we cannot understand why the percentage rate imposed on PRPs should only be reduced after ten consecutive balancing actions supported by the respective PRP. In periods of low demand and stable balancing conditions, balancing actions are comparably rare due to the sheer capacity of the Dutch balancing system. In other words, a PRP can</p>	<ol style="list-style-type: none"> GTS wil met dit codewijzigingsvoorstel het als ongewenst gedefinieerde balanceringsgedrag uitbannen. Daarom is GTS van mening dat de heffing zodanig moet zijn dat dit gewenst balanceringsgedrag stimuleert. Het is een beetje vergelijkbaar met een bonus/malus tabel bij autoverzekeringen. Per jaar gaat een verzekerde een trede omhoog indien er geen schade is veroorzaakt. 	Geen

Bijlage 6 Commentarenmatrix

Kenmerk

BR-2021-1862

Datum

07-03-2022

Van wie	artikel	Commentaar	Reactie	gevolgen codetekst
		act prudently over months and might even be on the helper side permanently (i.e. PRP prevents balancing actions in fact) but will not be "rewarded" accordingly. We therefore request that the percentage rate shall be reduced after ten consecutive hours in which the affected PRP is not contributing to a balancing action, including such hours where no balancing action is taken.	Daarentegen kan iemand 10 treden zakken bij een schadegeval. Bij meerdere schades in een jaar verliest iemand nog meer treden. GTS is van mening dat dit een redelijk en proportioneel middel is om goed gedrag te stimuleren.	
VLNG		We are sceptical regarding the handling and communication of data affecting the individual PRP's balancing situation.. In the light of different types of balancing actions and also changing SBS and POS situations it must be guaranteed PRPs can monitor and predict their individual situation. This might in particular imply improvements in the quality of forecasted data/steering signals in case NRT values cannot be provided for technical reasons.	5. GTS is het eens met de opmerking dat de informatie voorziening op orde moet zijn. GTS durft te stellen dat dit met updates per 5-min zeer goed geregeld is. De frequentie is in de EU nergens hoger. De kwaliteit van de informatievoorziening is ook goed. Desalniettemin kan het voorkomen dat er soms verstoringen optreden. Indien een erkende PV'er het idee heeft dat zijn data fouten bevat, worden zij geacht z.s.m. contact met GTS op te nemen.	Geen
VLNG		Finally, VLNG invites GTS/NBNL to re-think the proposed conditions linked to the withdrawal of licence, with reference being made to gas transmission code 3.2.0.. VLNG is in strong support of licence requirements that prevent the market from intentional and systematic imprudent behaviour. However, considering the size of VLNG's member companies we are sceptical about the application of such strict rules which appear to be a threat to PRP's with a large portfolio	6. GTS begrijpt de zorgen omtrent het intrekken van een erkenning. Het is de meest zware maatregel die GTS kan toepassen. GTS wil met dit voorstel het ongewenste balanceringsgedrag uitbannen. Partijen die substantieel ongewenst balanceringsgedrag vertonen, zijn volgens GTS bewust bezig misbruik te maken van het balanceringsstelsel en kunnen daardoor hun erkenning verliezen. Uiteraard zal GTS in gesprek gaan met een partij die ongewenst balanceringsgedrag vertoont en zal willen weten waardoor e.e.a. is veroorzaakt. Hoor en wederhoor zal worden toegepast. GTS zal niet lichtzinnig omgaan met haar recht op het intrekken van een erkenning.	Geen
VLNG		Frequency: Large PRP's potentially run the risk of exceeding the 15% threshold in individual hours even if acting prudently. Therefore VLNG requests to refrain from the frequency-based criterion, as well as to consider that infrastructure-related imbalances (out of PRP'S control) must be excluded from respective assessments (see first paragraph)	7. GTS legt in het voorstel uit wanneer er sprake is van het bewust opbouwen van een grote onbalans. Een erkende PV'er met een grote portfolio zal daar niet snel in terechtkomen. Indien dat wel zo is, vertoont ook zij potentieel ongewenst balanceringsgedrag indien ook "voldaan" is aan de overige criteria. Voor onverwachte fysieke verstoringen: zie hierboven bij 3	Geen
VLNG		Duration: The current proposal does not allow PRP's to actively and quickly	8. Een erkende PV'er loopt alleen een risico indien na de eerste heffing er na zes	Geen

Bijlage 6 Commentarenmatrix

Kenmerk

BR-2021-1862

Datum

07-03-2022

Van wie	artikel	Commentaar	Reactie	gevolgen codetekst
		reduce their applicable percentage rate. If there is only a limited number of balancing actions over half a year PRP cannot reduce its penalty percentage rate by any action or desirable contribution. Therefor PRP could be confronted with licence withdrawal without having the chance to avoid it. In paragraph two VLNG proposed a more feasible approach to this matter.	maanden meer dan tien balanceringsacties zijn geweest en die partij nog steeds een groter heffingspercentage heeft dat groter is dan 0. Indien er in die periode van zes maanden minder dan tien balanceringsacties geweest zijn heeft deze inderdaad zijn percentage niet naar beneden kunnen brengen en is er ook geen sprake van substantieel ongewenst balanceringsgedrag	
VLNG		Level: We understand that a 50% percentage rate could be seen as a reason for licence withdrawal of a PRP, if this percentage rate was caused actively and deliberately. However, as explained in our first paragraph, in particular users of large infrastructure are dependent on functioning assets, communication processes, IT systems etc. Therefor it should be warranted that a steep gradual build-up in PRP's hourly percentage rates arising from external influences is treated with appropriate goodwill.	9. GTS is het hiermee eens. Zie hierboven bij 3	Ja
VLNG		- General: We expect that any announcement to withdraw the licence will be openly discussed between GTS and the respective PRP, whereas PRP should be provided the possibility to explain its behaviour in a fair and timely manner.	10. GTS zal uiteraard hoor en wederhoor toepassen en niet wachten tot er sprake is van substantieel ongewenst balanceringsgedrag. GTS verwacht dat door de nieuwe regels er nauwelijks meer sprake zal zijn van ongewenst balanceringsgedrag. GTS is zelf ook benieuwd indien er toch sprake is van ongewenst balanceringsgedrag, hoe dat heeft kunnen plaatsvinden en zal daarover contact opnemen met de erkende PV'er.	Geen
ENL		Tijdens het GEN op 16 december jl. is gebleken dat GTS en Energie-Nederland een verschil van inzicht hebben wat betreft de probleemstelling en de definitie van het te bestrijden "ongewenste gedrag". In eerdere sessies over de codewijziging is aangegeven dat deze bedoeld was tegen "boefjes", die TTF bewust gebruiken om een onbalans te creëren. Het ging expliciet niet om onbalansen die zijn ontstaan door fysieke verstoringen. In de GEN vergadering bleek echter dat GTS een bredere scope van het probleem hanteert, waarbij ook bonafide gedrag binnen de scope van het boeteregime komt te vallen. Bonafide partijen met dit "ongewenste gedrag" (door bijvoorbeeld gewone fysieke verstoringen) zijn dan afhankelijk van het (achteraf) toepassen van coulanace door GTS om onder eventuele	11. GTS is het eens met ENL voor wat betreft onverwachte fysieke verstoringen. Zie hierboven bij 3	Ja

Bijlage 6 Commentarenmatrix

Kenmerk
BR-2021-1862

Datum
07-03-2022

Van wie	artikel	Commentaar	Reactie	gevolgen codetekst
		heffingspercentages uit te komen. Energie-Nederland vindt het dan ook niet acceptabel dat de gevolgen van fysieke verstoringen nu onder de reikwijdte van de maatregelen uit het voorstel zijn komen te vallen. Energie-Nederland benadrukt nogmaals dat onbalansen die het gevolg van een fysieke verstoring zijn in het geheel niet onder de reikwijdte van de maatregelen uit het voorstel dienen te vallen.		
ENL		Ook overig bonafide gedrag zou buiten de reikwijdte van de voorgestelde maatregelen moeten vallen. De grotere scope leidt daarnaast tot een onnodige verhoging van het risico van de activiteiten van de shippers op de TTF en zal dus de liquiditeit schaden. Bovendien wordt op deze manier normaal gedrag 'verdacht' tot de onschuld bewezen kan worden. Dit is daarom ook qua rechtsbescherming een onaanvaardbaar risico. Zeker omdat er geen problemen zijn geconstateerd met het normale functioneren van het balanceringsregime, en is vastgesteld dat het gaming gedrag als gevolg van de randomisering van het moment van de balanceringsactie reeds sterk is afgenomen, vindt Energie-Nederland de voorgestelde (brede) maatregelen niet proportioneel.	12. In het codevoorstel beschrijft GTS twee vormen van het bewust creëren van een hoge onbalans. GTS wil bewust gecreëerde hoge onbalansen voorkomen. In het voorstel wordt duidelijk toegelicht waarom dat niet in lijn met de bedoelingen van het markt gebaseerd balanceren en NC BAL en dat het dus leidt tot een ongewenst en onnodig hoog aantal balanceringsacties met name in de oranje zone. De regels zijn van toepassing op alle erkende PV'ers. GTS kan geen onderscheid maken tussen kleine en grote portfolio's.	Geen
ENL		Daarnaast voorkomt de voorgestelde maatregel het beschreven gaming gedrag niet volledig. Partijen kunnen in het voorgestelde regime nog steeds het systeem "over het randje" duwen met een positie kleiner dan 15% van de buitengrens van de donkergroene zone.	13. GTS wil met die 15% grens een drempel opwerpen voor erkende PV'ers die bewust zouden willen samenwerken om de SBS buiten de donkergroene zone te krijgen. Met die 15% zijn er vier samenwerkende partijen nodig die net onder de 15% blijven en zo de SBS bewust buiten de donkergroene krijgen (gerekend vanaf de nul positie). Op basis van eigen analyse door GTS ligt dat momenteel niet voor de hand. Bovendien is GTS van mening dat de boodschap van het voorstel wel duidelijk zou moeten zijn. GTS zal optreden indien partijen toch nog weer de mazen van de wet gaan opzoeken. Een evaluatie zal na verloop van tijd worden uitgevoerd en besproken met de markt en ACM.	Geen
ENL		1.Oplossingsrichting 1: aanpassing definitie "ongewenst gedrag" Voorstel is om in de codewijziging expliciet op te nemen dat onbalansen die zijn ontstaan door normaal gedrag, waaronder onbalans als gevolg fysieke	14. GTS is het eens met de wens om onverwachte fysieke verstoringen buiten beschouwing te laten. Zie hierboven bij 3	Ja

Bijlage 6 Commentarenmatrix

Kenmerk

BR-2021-1862

Datum

07-03-2022

Van wie	artikel	Commentaar	Reactie	gevolgen codetekst
		verstoringen (bijvoorbeeld uitval productieveld, centrale, fabriek, gasberging)en als gevolg van normale transacties voorafgaand aan de request for quotation niet binnen de scope van ongewenst balanceringsgedrag in de zin van artikel 4.1.4.7. komen te vallen. Uiteraard dienen shippers die in hun balans getroffen kunnen worden door fysieke verstoringen prudent te zijn.		
ENL		Daarbij hoort een 24 uren monitoring deze partijen dienen hun onbalansen door fysieke uitval zo goed mogelijk en zo snel mogelijk op te lossen. Partijen worden daartoe al gemotiveerd doordat zij, wanneer zij gebalanceerd worden, de onbalansprijs moeten betalen. Energie-Nederland is van mening dat er geen problemen te verwachten zijn met de balanshandhaving als gevolg van fysieke problemen. Als GTS evenwel problemen met de balanshandhaving door andere oorzaken dan het ongewenste balanceringsgedrag voorziet, dan ontvangt Energie-Nederland daarvan graag een gedegen onderbouwing. Deze problemen verdienen in dat geval nieuw onderzoek, zodat die problemen met het meest geschikte instrument voorkomen kunnen worden. Energie-Nederland is bijzonder bereid om mee te denken over de toekomst van dit belangrijke deel van de Nederlandse gasmarkt. Energie-Nederland merkt nu op dat deze codewijziging was niet bedoeld om daar een extra incentive neer te leggen	15. Partijen moeten inderdaad hun portfolio 24/7 monitoren en ook ingrijpen indien de onbalans te groot wordt. Bewust gecreëerde onbalansen moeten volgens GTS worden voorkomen. Uit eerdere gesprekken met de markt is het GTS duidelijk geworden dat balanceringsacties en de daarbij horende onbalansprijzen over het algemeen geen stimulans geven aan een erkende PV'er om een volgende keer beter te sturen. Het is eerder een gemakkelijk middel om een onbalans op te lossen. Dus ook partijen die bewust niets doen, vertonen bewust ongewenst gedrag. Om die reden is GTS de discussie in de marktssessie van 1 juli 2021 gestart met een oplossing waarbij iedere partij die betrokken is bij een balanceringsactie een heffing moet betalen. Kort gezegd: de huidige balanceringsactie wordt over het algemeen niet als een straf ervaren, een heffing wel.	Geen
ENL		2.Oplossingsrichting 2: verwijder de incentive in het ontwerp van het balanceringsregime achter het ongewenste gedrag Evenwel heeft het voorstel ook met bovenstaande aanpassing nog niet voldoende draagvlak bij onze leden. Energie-Nederland is van mening dat het voorstel zich toe zou moeten spitsen op het voorkomen-of onmogelijk maken van het ongewenste gedrag in plaats van het achteraf te bestraffen. Het ongewenste gedrag maakt gebruik van onvolkomenheden in het ontwerp van het balanceringsregime, waar partijen waarde kunnen ontlenen aan het	16. GTS heeft in het voorstel toegelicht dat een heffing van 10% in 99% van de onderzochte gevallen er al voor zorgt dat het tevens aanbieden op de beurs financieel onaantrekkelijk wordt. Bovendien blijft die heffing tien opeenvolgende balanceringsacties gehandhaafd. GTS gaat na invoering van het voorstel uiteraard monitoren of er nog sprake is van ongewenst balanceringsgedrag en houdt informeel contact met ICE ENDEX omtrent handelsgedrag. Mocht uit die monitoring blijken dat er nog "mazen" zijn, dan zal GTS aanvullende	Geen

Bijlage 6 Commentarenmatrix

Kenmerk

BR-2021-1862

Datum

07-03-2022

Van wie	artikel	Commentaar	Reactie	gevolgen codetekst
		<p>gelijktijdig veroorzaken en verhelpen van onbalans. Een degelijk balanceringsregime voorkomt dit soort gedrag. De Energie Nederland leden roepen GTS daarom op om onderzoek te doen of een andere totstandkoming van de onbalansprijs ervoor kan zorgen dat een partij die causer is, en als helper optreedt in de balanceringsactie, geen voordeel kan trekken uit die positie. Hierbij worden de volgende opties in overweging gegeven:</p> <p>Marginale prijs ipv WAP: Door de marginale balanceringsprijs in rekening te brengen in plaats van de gemiddeld gewogen transactieprijs kan de aanleiding tot het ongewenste gedrag waarschijnlijk volledig worden weggelaten.</p> <p>Terugkoopverplichting: Die marginale prijs zou ook specifiek voor het ongewenste gedrag toegepast kunnen worden, door bijvoorbeeld een causer die in de balanceringsactie als helper optreedt te verplichten om zijn eigen aangeboden positie terug te kopen tegen de eigen prijs.</p> <p>Deze terugkoopverplichting vereist een wettelijke grondslag voor ICE ENDEX om informatie ten aanzien van de transacties van shippers op de onbalansmarkt aan GTS te verstrekken.</p>	maatregelen voorstellen.	
ENL		Bijlage 2 van ENL		
ENL		<p>Fysieke verstoringen</p> <p>Energie-Nederland merkt op dat fysieke verstoringen er ook toe kunnen leiden dat een PV'er volgens de nu voorgestelde definitie ongewenst gedrag vertoont terwijl het hier in feite niet om ongewenst gedrag gaat. Hoewel de NC BAL voorschrijft dat een PV'er hierop dient te handelen, is het doel van dit codevoorstel niet om partijen in deze situatie te bestraffen; het doel is slechts bewust ongewenst gedrag te ontmoedigen.</p> <p>Energie-Nederland vindt dan ook dat er ten minste een uitzondering op artikel 4.1.4.7 in de code opgenomen dient te worden voor situaties waarin</p>	17. GTS is het hiermee eens. Zie hierboven bij 3	Ja

Bijlage 6 Commentarenmatrix

Kenmerk

BR-2021-1862

Datum

07-03-2022

Van wie	artikel	Commentaar	Reactie	gevolgen codetekst
		een onvoorziene fysieke verstoring tot een te grote POS leidt en ten onrechte bestempeld wordt als ongewenst gedrag. Zo wordt op voorhand voorkomen dat PV'ers anders onterecht onder de definitie van ongewenst gedrag komen te vallen. Duidelijke regels op voorhand voorkomen daarnaast dat er achteraf een beroep gedaan moet worden op coulance van GTS.		
ENL		<p>Proportionaliteit</p> <p>Energie-Nederland merkt op dat zij een aantal aspecten van het huidige voorstel buitenproportioneel acht. Zeker aangezien het mogelijk is dat PV'ers die te goeder trouw zijn onder de voorwaarden van ongewenst gedrag kunnen zijn, is het buiten proportie om niet alleen voor de betreffende balanceringsactie, maar ook op de 9 daaropvolgende balanceringsacties, een heffing van 10% van de waarde van de verschillende balanceringsacties toe te passen.</p>	18. Zie bij 4	Geen
ENL		<p>Daarnaast vindt Energie-Nederland ook de voorwaarden om de licentie "onverwijld" in te trekken te licht. Het intrekken van een PV-licentie heeft niet alleen voor de partij in kwestie grote gevolgen, maar ook voor de markt als geheel. Dit kan grote gevolgen hebben voor andere marktpartijen die relaties met de betreffende PV'er hebben.</p> <p>Daarnaast kan het intrekken van een licentie de leveringszekerheid potentieel in gevaar brengen. In dit laatste geval zou intrekking zelfs contraproductief zijn. In elk geval moeten deze voorwaarden in de ogen van Energie-Nederland cumulatief gelden, en niet alternatief, zoals nu voorgesteld. Daarnaast is Energie-Nederland van mening dat ook hier sprake moet zijn van hoor en wederhoor en de PV'er wiens licentie onverhoopt onterecht ingetrokken wordt niet afhankelijk mag worden van coulance van GTS. In de code dient dan ook een proces van hoor en wederhoor opgenomen te worden</p>	19. Erkende PV'ers hebben de verantwoordelijkheid hun portfolio te balanceren. GTS kan zich niet voorstellen dat partijen die zichzelf zoals ENL schrijft bonafide/prudent vinden zich zodanig gedragen dat GTS genoodzaakt is om basis van de voorgestelde regels een erkenning in te trekken. ENL doet het voorkomen alsof het een erkende PV'er zomaar kan overkomen. Dat is volgens GTS pertinent niet het geval. Een erkende PV'er die zijn zaken op orde heeft en 24/7 monitort zal volgens GTS nooit in een dergelijke situatie hoeven terecht te komen. Zie ook bij 6	Geen
ENL		Onderbouwing 15% grens	20. Er is volgens GTS juist geen sprake van discriminatie. Er geldt voor elke erkende	Geen

Bijlage 6 Commentarenmatrix

Kenmerk
BR-2021-1862

Datum
07-03-2022

Van wie	artikel	Commentaar	Reactie	gevolgen codetekst
		<p>Uit het codewijzigingsvoorstel wordt niet duidelijk waarom is gekozen voor een onbalanspositie groter dan 15% van de grenswaarde van de donkergroene zone als een van de voorwaarden voor ongewenst balanceringsgedrag. In het voorstel is geen motivering opgenomen voor dit getal, anders dan dat een grotere onbalanspositie smeer bijdraagt aan de systeemonbalans. Gezien de grote impact van de keuze waar deze grens ligt is het echter wel van groot belang dit goed te onderbouwen. Energie-Nederland is van mening dat de grens zodanig moet zijn getrokken dat vanaf die grens in redelijkheid gesteld kan worden dat een PV'er niet langer een fout heeft gemaakt en daadwerkelijk de markt bespeelt. Een grens die gebaseerd is op een percentage van de grens van de donkergroene zone werkt discriminerend ten opzichte van PV'ers met een grote portfolio. Zij hebben immers bij dezelfde relatieve onbalanspositie (ten opzichte van de grootte van het portfolio) een grotere onbalanspositie in absolute zin. Een dergelijke grens kan alleen als deze rekening houdt met de grootte van het portfolio van de PV'er.</p> <p>Ook wordt opgemerkt dat deze voorwaarde de mogelijkheid biedt voor PV'ers om gecoördineerd alsnog ongestraft ongewenst gedrag te vertonen door bijvoorbeeld allen een POS van 14,5% van de grenswaarde van de donkergroene zone aan te nemen. Een gecoördineerde actie van slechts twee PV'ers is dan al toereikend om ongestraft ruimschoots (kennelijk) schadelijk gedrag te vertonen.</p>	<p>PV'er dezelfde absolute grens van 15% van de donkergroene zone. Dit voorstel gaat juist over het indammen van grote portfolio onbalansen in absolute zin en niet over relatieve groottes ten opzichte van de eigen portfolio. Bovendien moeten de regels voor ongewenst balanceringsgedrag juist in samenhang worden beschouwd. Daarnaast zijn er voldoende mogelijkheden voor een erkende PV'er om zijn portfolio onbalans via de aangeleverde informatie op 5-minuten basis te monitoren en evt. te handelen in een liquide markt om de onbalans te verkleinen. Zie verder bij 13</p>	
ENL	REMIT	<p>Energie-Nederland wijst er in deze context op dat ACM moet toezien op naleving van REMIT en handhavend moet optreden als sprake is van marktmanipulatie, of overtreding van REMIT in meer algemene zin, Die rol kan niet door GTS worden overgenomen. Wel heeft GTS waarschijnlijk de</p>	<p>21. GTS heeft geen zicht op het biedgedrag van partijen op het ICE ENDEX. GTS ziet alleen het eindresultaat in de vorm van de transactieprijs bij een balanceringsactie. Bij afwijkende prijzen zal GTS zeker contact opnemen met ICE ENDEX. ICE ENDEX zal ongeoorloofd biedgedrag opmerken en aan de kaak stellen bij de AFM.</p>	

Bijlage 6 Commentarenmatrix

Kenmerk

BR-2021-1862

Datum

07-03-2022

Van wie	artikel	Commentaar	Reactie	gevolgen codetekst
		plicht om ACM te informeren, als GTS constateert dat er mogelijk sprake is van ongeoorloofd biedgedrag.		
ENL		Bestrafing te goeder trouw. Verder lijkt er momenteel geen goed proces voorzien te zijn voor een PV'er die te goeder trouw handelt (meent te handelen) maar toch een boete opgelegd krijgt. Energie-Nederland is van mening dat dit goed geregeld moet worden om onterechte bestraffing van marktpartijen die te goeder trouw zijn te voorkomen. Energie-Nederland vindt dan ook dat er in de code moet worden voorzien voor een goed en snel proces van hoor en wederhoor waarin een PV'er die te goeder trouw is geweest, maar toch aan de voorwaarden van ongewenst gedrag voldoet, duidelijk kan maken dat zij wellicht niet opmerkzaam is geweest, maar geen misbruik heeft willen maken (heeft gemaakt) van het balanceringsregime.	22. GTS is van mening dat er echt iets aan de hand is wanneer een erkende PV'er ongewenst balanceringsgedrag vertoont. Fysieke verstoringen zijn al uitgesloten. Zie bij 3. Daarbij is ook nog de volgende mogelijkheid gecreëerd in lid 6 van artikel 4.1.4.7: " <i>De netbeheerder van landelijk gastransportnet kan besluiten om de maximale termijn bedoeld in het zevende lid te verlengen indien de erkende programmaverantwoordelijke kan aantonen dat de specifieke omstandigheden rondom de onverwachte fysieke verstoring het hem onmogelijk maken om binnen de genoemde termijn zijn portfolio onbalans signaal afdoende te corrigeren.</i> " Noot van GTS: Het feit dat een partij mogelijk niet opmerkzaam is geweest, zoals ENL aangeeft, wordt normaal gesproken niet als "specifieke omstandigheid" volgens lid 6 gezien.	Ja
ENL		Verrekening van de baten met de markt Eventuele baten van een boete op ongewenst gedrag worden in het voorstel via de neutraliteitsheffing aan de markt teruggegeven. In eerdere discussies over de neutraliteitsheffing heeft Energie-Nederland al aangegeven dat zij vindt dat ACM de neutraliteitsheffing vast zou moeten stellen. Energie-Nederland realiseert zich dat het niet mogelijk is dit in de codes op te nemen. Energie-Nederland wil er echter wel nogmaals op wijzen dat dit belangrijk is. Deze codewijziging maakt dit belang, door een uitbreiding van de neutraliteitsheffing, groter. Energie-Nederland verzoekt GTS dan ook hier gezamenlijk over met ACM in overleg te treden.	23. Is n.v.t. op dit voorstel. Het staat ENL uiteraard vrij om dit punt nogmaals onder de aandacht van ACM te brengen. Voor GTS is het volkomen acceptabel als ACM de neutraliteitsheffing zou vaststellen, maar ACM ziet daartoe geen ruimte in de Europese context.	Geen
ENL		Evaluatie In de code moet worden opgenomen dat na een ingreep, of uiterlijk 1 jaar na invoering, een evaluatie moet plaatsvinden. Deze evaluatie dient transparant en met betrokkenheid van marktpartijen te gebeuren.;	24. GTS is het eens met het uitvoeren van een evaluatie. Het codevoorstel is gericht op het uitbannen van ongewenst balanceringsgedrag. Dit beoogde effect zou zich daarom ook in de praktijk moeten manifesteren. Zie ook bij 13. Een dergelijke verplichting hoeft wat GTS betreft niet vastgelegd te worden in de	Geen

Bijlage 6 Commentarenmatrix

Kenmerk
BR-2021-1862

Datum
07-03-2022

Van wie	artikel	Commentaar	Reactie	gevolgen codetekst
		Hierbij moet niet alleen naar effectiviteit in de zin van effect op systeembalans gekeken te worden, maar ook naar efficiëntie, impact op marktwerking en impact op PV'ers.	code.	
ENL		<p>Onduidelijkheid rond de voorwaarden voor ongewenst gedrag</p> <p>Het codewijzigingsvoorstel is niet volledig duidelijk over hoe de voorwaarden toe te passen. Onderaan pagina 5 van het voorstel staat:</p> <p>"Inhoud van het voorstel</p> <p>Als er sprake is van onderstaande (cumulatieve) feitelijke omstandigheden en</p> <p>gedragingen van de erkend PV'er wordt het gedrag van een erkende PV'er op</p> <p>dat uur als ongewenst balanceringsgedrag aangemerkt. De erkende PV'er heeft dan niet voldoende gedaan om de betreffende balanceringsactie te voorkomen.</p> <p>Hij handelt op dat moment in strijd met artikel 4, lid 1 van de Netwerkkode Balancing (NC BAL) :"</p> <p>Waarna een aantal voorwaarden/omstandigheden volgt. Doordat het woord "cumulatieve" tussen haakjes blijft niet zonder twijfel of de voorwaarden nu als</p> <p>cumulatief bedoeld zijn of niet. Uit de inhoud en de voorgestelde codetekst lijkt te blijken dat deze voorwaarden inderdaad cumulatief zijn. Energie-Nederland verzoekt de tekst van het voorstel zo aan te passen dat het geen twijfel lijdt dat deze voorwaarden cumulatief zijn.</p>	25. GTS is het eens met de opmerking. De haakjes in de toelichting op het codevoorstel zijn weggehaald.	Geen
ENL		<p>Onduidelijkheid over de balanceringsverplichting</p> <p>In haar voorstel zegt GTS op pagina 1-2:</p> <p>"Zoals volgt uit de NC BAL wordt van erkende PV'ers verwacht dat zij hun</p>	26. Tekstsuggestie is overgenomen in de toelichting op het codevoorstel.	Geen

Bijlage 6 Commentarenmatrix

Kenmerk

BR-2021-1862

Datum

07-03-2022

Van wie	artikel	Commentaar	Reactie	gevolgen codetekst
		<p>portfolio zoveel mogelijk in balans houden, om zo de noodzaak van het uitvoeren van balanceeracties door GTS tot een minimum te beperken.”</p> <p>De onderstreepte zinsnede suggereert dat de PV'er haar portfolio voortdurend moet balanceren. NC BAL schrijft voor:</p> <p>“De netgebruikers dragen de verantwoordelijkheid om hun balanceringsportfolio's in balans te brengen om zo de noodzaak tot het nemen van balanceringsacties door transmissiesysteembeheerders, zoals vastgelegd in deze verordening, tot een minimum te beperken.”</p> <p>Energie-Nederland zou graag zien dat bij deze tekst aangesloten wordt, bijvoorbeeld door de onderstreepte zinsnede</p>		
ENL		<p>Onduidelijkheid over ongewenst gedrag</p> <p>Op pagina 2 van het voorstel zegt GTS:</p> <p>“GTS heeft echter geconstateerd dat een kleine groep erkende PV'ers in situaties waarin het systeem uit balans is of raakt, deze systeem onbalans nog verder vergroot door met hun eigen portfolio een grotere onbalans op te bouwen.”</p> <p>Hieruit blijkt niet dat het voorstel bedoeld is om bewust misbruik van het balanceringsregime te bestrijden. Energie-Nederland ziet dat graag verduidelijkt met de onderstaande invoegingen (onderstreept):</p> <p>“GTS heeft echter geconstateerd dat een kleine groep erkende PV'ers in situaties waarin het systeem uit balans is of raakt, deze systeem onbalans <u>bewust</u> nog verder vergroot door met hun eigen portfolio een grotere onbalans</p>	<p>27. GTS heeft in de begeleidende tekst in het voorstel nu duidelijk aangegeven wanneer er sprake is van een bewust opgebouwde grote onbalans.</p>	Geen

Bijlage 6 Commentarenmatrix

Kenmerk

BR-2021-1862

Datum

07-03-2022

Van wie	artikel	Commentaar	Reactie	gevolgen codetekst
		op te bouwen om zo misbruik te maken van het balanceringsregime."		
ENL		Neutraliteitsheffing en tarieven In het codewijzigingsvoorstel (pagina 7, punt 5 van de opsomming) lijkt GTS ten onrechte te suggereren dat de neutraliteitsheffing onderdeel van de transporttarieven is. Energie-Nederland verzoekt dit te corrigeren.	28. Dit was inderdaad fout. Is aangepast in de toelichting op het codevoorstel	Geen
ENL		Alternatief Energie-Nederland heeft eerder voorgesteld om bij een balanceringsactie de PV'er(s) die non-prudent (lijken te) handelen bij een balanceringsactie niet te straffen, maar enkel een PV'er die zelf causer voor de onbalans is, en balanceringsgas aanbiedt, eerst zijn eigen positie terug te laten kopen tegen de eigen geboden prijs. Zo worden de twee tegengestelde handelingen van een PV'er uit de totale onbalans gehaald, en zal een PV'er niet kunnen verdienen aan door hemzelf (mede-) veroorzaakte onbalans. Doordat een PV'er niet meer aan dit gedrag kan verdienen, wordt de incentive voor dit gedrag werkelijk weggenomen, in plaats van gecompenseerd met een tegengestelde incentive. Dit voorkomt dat PV'ers alsnog een maas in het systeem vinden waardoor hun gedrag wel tot winst uit zelfveroorzaakte onbalans leidt, maar niet onder de in het voorstel opgenomen definitie van ongewenst gedrag valt. Andersom voorkomt het dat PV'ers die te goeder trouw handelen een boete krijgen. In haar reactie naar aanleiding op de marktdialoog in september 2021 heeft Energie- Nederland deze methode ook al eens bepleit: Verwijder de incentive voor non-prudent behaviour De opzet van het ongewenste gedrag van PV'ers is om hieraan te verdienen.	29. Zie 16 en 24.	Geen

Bijlage 6 Commentarenmatrix

Kenmerk

BR-2021-1862

Datum

07-03-2022

Van wie	artikel	Commentaar	Reactie	gevolgen codetekst
		<p>Door het verdienmodel achter het ongewenste gedrag te elimineren zal het gedrag vanzelf verdwijnen. Doorgaans zal de non-prudent PV'er balanceringsgas aanbieden voor een prijs die slechter is dan de gemiddelde prijs (hoger bij een systeem dat short is, lager bij een systeem dat long is). Een belangrijk kenmerk van de non-prudent PV'er is dat zijn bijdrage aan de balanceringsproces tegengesteld is aan de eigen positie. Door PV'ers die causer zijn, maar als helper optreden in de balanceringsproces, hun eigen afroep direct terug te laten kopen (voor de zelf aangeboden prijs, en niet de gemiddelde prijs), is het niet meer mogelijk om op deze manier te profiteren van zelf-veroorzaakte onbalans. Na het elimineren van de non-prudent bieding(en) kan het reguliere balanceringsproces plaatsvinden. De rest van het volume met de rest van de kosten van het gekochte balancing gas leiden tot een aangepaste (lagere) prijs van de balanceringsactie. Mocht de verdachte PV'er alsnog kunnen bewijzen dat hij wel prudent was, dan wordt de balanceringsprijs achteraf aangepast. Het gaat dus om een verdeling van kosten door GTS achteraf en raakt dus de interface met ICE-endex niet. Deze methode verdient volgens Energie-Nederland dan ook verder onderzoek.</p> <p>Deze methode kan mogelijk veel geschillen over situaties waarin een PV'er te goeder trouw is maar toch beboet wordt voorkomen.</p> <p>In haar codewijzigingsvoorstel bespreekt GTS deze mogelijkheid:</p>		

Bijlage 6 Commentarenmatrix

Kenmerk

BR-2021-1862

Datum

07-03-2022

Van wie	artikel	Commentaar	Reactie	gevolgen codetekst
		<p>c) Financiële incentive volledig wegnemen door spread van beurs te gebruiken</p> <p>Door het mogelijk verdienmodel achter het ongewenste balanceringsgedrag te elimineren zal het gedrag vanzelf verdwijnen. Om geld te verdienen zal een erkende PV'er anoniem op de beurs balanceringsgas aanbieden voor een prijs die veel slechter is dan de gemiddelde prijs (hoger bij een systeem dat short is, lager bij een systeem dat long is). De remedie die Energie-Nederland graag door GTS verder onderzocht zou willen zien is als volgt: Bij iedere balanceringsactie kan GTS vaststellen welke partijen ongewenst balanceringsgedrag hebben vertoond. Door deze partijen standaard de slechtste prijs van het op de beurs aangeboden gas in rekening te brengen, wordt hun financiële incentive nul. Het resterende bedrag voor de balanceringsactie wordt dan betaald door de veroorzakers die geen ongewenst balanceringsgedrag vertoonden. Deze optie neemt de financiële incentive weliswaar weg, maar heeft ook als consequentie dat er extra interactie met ICE nodig is, en dus complexer dan de thans voorgestelde oplossing. De voorgaande analyse laat zien dat de heffingspercentages er al snel voor zorgen dat de financiële incentive wegvalt.</p> <p>Daarnaast kan ook zonder deze aanvullende informatie van ICE, op de in dit voorstel opgenomen wijze, substantieel ongewenst balanceringsgedrag worden vastgesteld en kan dit gedrag intrekking van de erkenning tot gevolg hebben.</p>		

Bijlage 6 Commentarenmatrix

Kenmerk

BR-2021-1862

Datum

07-03-2022

Van wie	artikel	Commentaar	Reactie	gevolgen codetekst
		<p>Beide zaken zullen er voor zorgen dat het ongewenste balanceringsgedrag naar verwachting nauwelijks meer zal optreden. Dat maakt het niet nodig om gebruik te maken van de aanvullende ICE Endex informatie.</p> <p>6</p> <p>GTS lijkt enkel vanwege extra administratieve handelingen deze optie niet te willen overwegen. Energie-Nederland is benieuwd naar ze verdere achtergrond van deze afweging en denkt hierin uiteraard graag mee.</p>		
NOGEPA		<p>Tijdens het bovengenoemde GEN is gebleken dat GTS en sommige representatieve organisaties, waaronder NOGEPA, een verschil van inzicht hebben wat betreft de probleemstelling en de definitie van het te bestrijden "ongewenste gedrag". In eerdere sessies ging het niet om onbalansen die zijn ontstaan door fysieke verstoringen. In de GEN vergadering bleek echter dat GTS een bredere scope van het probleem hanteert, waarbij ook bonafide gedrag binnen de scope van het boeteregime komt te vallen. Bonafide partijen met dit "ongewenste gedrag" (door bijvoorbeeld gewone fysieke verstoringen) zijn dan afhankelijk van het (achteraf) toepassen van coullance door GTS om onder eventuele heffingspercentages uit te komen. De productie van Nederlands aardgas kent fluctuaties. Gasproductie kan uitvallen of na een verstoring weer opgestart worden. Timing, omvang en duur van uitval is onvoorspelbaar en zorgt voor onbalansen van de NOGEPA leden dan wel hun shippers op het GTS-net.</p> <p>Net als bijvoorbeeld Energie-Nederland vindt NOGEPA het niet acceptabel dat de gevolgen van dergelijke fysieke verstoringen nu onder de reikwijdte van de maatregelen uit het voorstel zijn komen te vallen. Als oplossingsrichting zien wij daarom het aanpassen van de definitie van "ongewenst gedrag". Wij stellen voor om in de codewijziging expliciet op te nemen dat onbalansen die zijn ontstaan door normaal gedrag, waaronder onbalans als gevolg fysieke verstoringen (bijvoorbeeld uitval productieveld of verstoringen bij installaties van offshore infrastructuren waardoor</p>	30. GTS is het hiermee eens. Zie bij 3	Ja

Bijlage 6 Commentarenmatrix

Kenmerk

BR-2021-1862

Datum

07-03-2022

Van wie	artikel	Commentaar	Reactie	gevolgen codetekst
		aangesloten partijen niet kunnen invoeden) niet binnen de scope van ongewenst balanceringsgedrag in de zin van artikel 4.1.4.7. komen te vallen.		
		Uiteraard dienen shippers die in hun balans getroffen kunnen worden door fysieke verstoringen prudent te zijn. Daarbij hoort een 24 uren monitoring, deze partijen dienen hun onbalansen door fysieke uitval zo goed mogelijk en zo snel mogelijk op te lossen.	31. GTS is het eens met deze stelling	Nee
		Partijen worden daartoe al gemotiveerd doordat zij, wanneer zij gebalanceerd worden, de onbalansprijs moeten betalen.	32. Dat is (blijkbaar) niet in alle situaties het geval. Zie ook het voorbeeld zoals genoemd in het codevoorstel. Zolang er geen heffing op de onbalansprijs wordt toegepast, ervaren erkende PV'ers de onbalansprijs niet als een prikkel (zie ook punt 15). Sterker, zij gebruiken balanceringsacties als een middel om hun onbalans te verkleinen.	Nee
EFET		EFET geeft aan dat dit aspect (onverwachte fysieke verstoringen) van het voorstel voorafgaand aan dit overleg niet bij hen bekend was. Voor EFET is het een wezenlijke verandering van het voorstel, waar EFET overigens tegen is. EFET stelt voor de discussie hier niet verder te voeren. EFET is van mening dat elke fysieke oorzaak moet worden uitgesloten van sancties, de voorgestelde coulancregeling (een grens van 3 uur alvorens sancties in werking treden) is voor hen derhalve niet voldoende. Later in dit overleg, wijst NOGEPA op een alternatief voorstel van E-NL op dit onderwerp en stelt voor dat in de discussie te betrekken. Voor GTS is het niet duidelijk welk voorstel bedoeld wordt. NOGEPA licht toe dat dit betrekking heeft op het terugkopen van onbalans door partijen tegen de door hen zelf aangeboden prijs.	33. GTS heeft codevoorstel aangepast, waardoor een fysieke verstoring buiten beschouwing wordt gelaten. Zie bij 3.	Ja
VGN, EFET		Ten aanzien van de coulancregeling merkt E-NL op dat niet voorzien is in een proces van hoor en wederhoor en bezwaar en beroep, dat zou E-NL wel graag zien. De procedure van het beoordelen van een verzoek tot coulancregeling, is teveel een 'black box'. Vereniging Gasopslag Nederland maakt zich zorgen over hetzelfde punt en stelt voor de coulancregeling nog wat	34. GTS heeft het aangepaste voorstel aan alle representatieve organisaties gestuurd voor een laatste check. Daarna wordt het codevoorstel formeel ingediend bij ACM	Nee

Bijlage 6 Commentarenmatrix

Kenmerk

BR-2021-1862

Datum

07-03-2022

Van wie	artikel	Commentaar	Reactie	gevolgen codetekst
		te verduidelijken en daar bij voorkeur nader overleg over te hebben voordat het codewijzigingsvoorstel wordt doorgezet naar ACM.		
		EFET geeft aan dat het verschil in inzicht met GTS niet inhoudelijk is maar de wijze betreft waarop de maatregelen vorm gegeven worden. Het eerste punt van EFET is het risico dat bonafide gedrag ten onrechte wordt veroordeeld, op dit moment vindt EFET dat een te groot risico. EFET sluit aan bij hetgeen door E-NL naar voren is gebracht over de 15% ondergrens. Verder stelt EFET voor om de beschrijving van de trigger voorwaarden aan te scherpen in de zin dat ze op ongewenst gedrag zien en niet op bonafide spelers. Het intrekken van de shippers license is een zware maatregel. EFET is daarom van mening dat deze maatregel open moet staan voor bezwaar en beroep.	35. Zie bij 3, 6, 7, 10, 12, 13 en 15	Nee
ENL, email 24 feb. 22		In de huidige vorm blijven fysieke verstoringen toch in scope. In het voortraject is juist gezegd dat dit niet de bedoeling is. Later zijn deze verstoringen toch in scope gekomen. Energie-Nederland blijft van mening dat deze fysieke verstoringen niet in scope van deze maatregel moeten komen. Dat was ook nadrukkelijk niet de bedoeling van dit voorstel. Los daarvan, een grace period van 5 uur niet voldoende is; dat is te kort om een grote uitval op te lossen. De WD en NH markten zijn daarvoor niet voldoende liquide. Dat maakt shippers alsnog afhankelijk van coulance van GTS, wat extra onzekerheid en risico met zich meebrengt.	36. GTS heeft toegelicht dat vijf uren voldoende is om onbalans a.g.v. de fysieke verstoring te compenseren via een of meerdere (handels)transacties. Bij beperkte verstoringen is de beurs voldoende liquide. Indien een verstoring zodanig groot is dat een balanceringsacties onvoldoende volume via de beurs oplevert, dan roept GTS een noodsituatie uit en telt de onbalans van de verstoring niet mee. Ook dat is beschreven in het voorstel. Bij een noodsituatie neemt GTS het stuur in handen en gaat GTS in de meeste gevallen het balanceringsysteem uitzetten. Marktgebaseerd balanceren kan dan even niet. Daarnaast speelt nog het volgende: Als een verstoring plaatsvindt terwijl het SBS binnen de donkergroene zone blijft is er geen sprake van ongewenst balanceringsgedrag. Anderzijds, als het SBS buiten de donker groene zone komt vanwege een verstoring dan wordt het effect van die verstoring deels verholpen door de balanceringsactie. Immers het door GTS gekochte volume komt terecht bij de shippers die veroorzaker zijn van die balanceringsactie. Daardoor wordt de portfolio onbalans lager. Bovendien komt het SBS dan weer op de rand de donkergroene zone terecht.	

Bijlage 6 Commentarenmatrix

Kenmerk

BR-2021-1862

Datum

07-03-2022

Van wie	artikel	Commentaar	Reactie	gevolgen codetekst
ENL, email 24 feb. 22		Ook geeft de definitie van fysieke verstoring nu aanleiding tot onduidelijkheid. Wat als er gehernomineerd wordt? Een prudent shipper doet dat zo snel als ze van de storing weten. Geldt dan de oorspronkelijke confirmatie van GTS?	37. Door de verstoring stroomt er minder gas dan oorspronkelijk de bedoeling was. Een genomineerde waarde (en door GTS geconfirmeerd) kan dan fysiek niet worden geleverd a.g.v. de verstoring. Een hernominatie door een shipper heeft geen impact op de omvang van de verstoring en ook niet op het tijdstip waarop de verstoring ontstond. Met een hernominatie (bv. tot wat wel mogelijk is, na overleg met GTS) acteert een shipper op de ontstane situatie, dus dat is prima. En een shipper moet mss op een ander punt hernomineren om zijn onbalans te verminderen.	
ENL, email 24 feb. 22		Daarnaast kunnen WDBA-acties liquiditeit aantrekken; veel beter dan een individuele shipper die gas aan probeert te trekken. Op deze manier verhoogt deze maatregel de risico's voor partijen met fysieke middelen onnodig, wat investeringen in bijvoorbeeld bergingen minder aantrekkelijk maakt. Dit zijn juist de partijen die de systeembalans doorgaans helpen. In het geheel beperkt dit voorstel de onbalansposities die partijen op kunnen bouwen, terwijl dat juist inherent is aan hoe het systeem is ingericht.	38. GTS verwijt hierbij naar de voorbeelden waaruit blijkt dat fysieke partijen een zeer grote onbalans kunnen hebben zonder dat er sprake is van ongewenst balanceringsgedrag. Zoals gezegd, het moet gaan om de 15% in combinatie met een bewust opgebouwde onbalans en causer en SBS buiten de donkergroene zone. En ja, het voorstel stelt paal en perk aan de onbalans van een portfolio, maar dat is juist de bedoeling van het voorstel: "extremen" uitbannen. Er blijft volgens GTS voldoende ruimte over voor fysieke partijen i.r.t. hun portfolio onbalans.	
ENL, email 24 feb. 22		Deze extra beperkingen zullen de liquiditeit van de TTF ook schaden. Juist in de huidige omstandigheden (bv. sluiting Groningerveld) is een voldoende liquide TTF van groot belang voor het systeem.	39. GTS heeft tot dusver geen enkele onderbouwing van ENL gezien waaruit zou blijken dat het aannemelijk is dat "deze extra beperkingen de liquiditeit van de TTF zullen schaden".	
ENL, email 24 feb. 22		Al met al staat impact van de voorgestelde maatregelen in geen verhouding tot het probleem wat zij op zouden moeten lossen. Energie-Nederland is dan ook van mening dat, wanneer GTS zich niet voldoende toegerust voelt de balans op een adequate wijze te handhaven, hiervoor een aparte oplossing onderzocht moet worden, en dit niet opgelost moet worden door extra marktrestricties op te leggen.	40. GTS is van mening dat het voorstel een effectief en proportioneel middel is om ongewenst balanceringsgedrag te voorkomen. Bovendien moet niet GTS, maar moeten de erkende PV'ers hun portfolio's balanceren. Daar ligt de primaire verantwoordelijkheid.	
EFET, 24 feb. 22		The European Federation of Energy Traders wishes to express its concerns over the proposed changes aimed at preventing "undesirable" market behaviour that pushes the Dutch gas system out of balance. We remain of the opinion that design of the system penalizing "undesirable behaviour"	41. Met het codevoorstel wordt juist geregeld dat er heldere regels worden gedefinieerd voor ongewenst balanceringsgedrag. GTS is daarom van mening dat de term "vaag"/"onduidelijk" niet echt op zijn plaats is. GTS is van mening dat het voorstel een effectief middel is om ongewenst balanceringsgedrag te voorkomen zonder dat het	

Bijlage 6 Commentarenmatrix

Kenmerk
BR-2021-1862

Datum
07-03-2022

Van wie	artikel	Commentaar	Reactie	gevolgen codetekst
		under the Code Amendment Proposal remains vague and - in our understanding - disproportionate.	partijen belemmert in hun handelsgedrag. Partijen die hun portfolio onbalans actief monitoren hebben genoeg middelen tot hun beschikking om te voorkomen dat ze ongewenst balanceringsgedrag vertonen. Daarvoor is immers in ieder geval een bewust opgebouwde portfolio onbalans voor nodig. Een partij die bewust een grote onbalans opbouwt, kan er net zo goed voor zorgen dat dit niet gebeurt. Het voorstel is naar het oordeel van GTS een proportionele maatregel.	
EFET, 24 feb. 22		It also represents an apparent change from the circumstances described in Annex 2, and we do not believe that the proposed solution adequately addresses the problem described or is proportionate to issues arising from the revised description of the behaviour	42. Het voorstel is inderdaad anders dan de oorspronkelijke wijzigingsopdracht van de ACM. Dat is toegelicht en in overleg met ACM is de oplossingsroute anders geworden. Mede omdat gebleken is dat het sec. verhogen van de zgn. LFS-factor (dat was de oorspronkelijke opdracht) geen effectieve oplossing is om het ongewenste balanceringsgedrag te voorkomen. Het voorstel is volgens GTS een effectief middel om gewenst balanceringsgedrag te stimuleren. Bovendien wordt na verloop van tijd een evaluatie gehouden waarin wordt onderzocht of het inderdaad een effectief middel blijkt te zijn.	
EFET, 24 feb. 22		. EFET believes that a more fundamental overhaul of balancing rules should be considered.	43. GTS heeft een interne evaluatie uitgevoerd. Uit deze evaluatie kwam naar voren dat ervaringen met het bestaande balanceringsstelsel positief zijn en dat het balanceringsstelsel eenvoudig, robuust, effectief en toekomstbestendig is. GTS concludeerde dat het huidige balanceringsstelsel in lijn is met de NC BAL. Dat werd tevens bevestigd in het recente ACER Market Monitoring rapport ⁵ . Ook in markt sessies op 1 juli en 21 september 2021 werd door vele erkende PV'ers aangegeven dat de ervaringen met het bestaande balanceringsstelsel positief zijn en dat het balanceringsstelsel eenvoudig, robuust, effectief en toekomstbestendig is en dat Informatie (verstrekking) door GTS uitstekend is. Er is daarom geen behoefte aan een fundamentele wijziging van het huidige balanceringsstelsel.	
EFET, 24 feb. 22		Our first concern is that the system automatically considers the party's actions as deliberate without verifying the grounds of the imbalance. We note that particularly for holders of physical portfolios, a lasting imbalance can be well founded and not easy to resolve at short notice, not least within	44. In het voorstel wordt toegelicht dat er alleen sprake kan zijn van ongewenst balanceringsgedrag indien een partij BEWUST een hoge onbalans heeft opgebouwd. GTS is ervan overtuigd dat partijen die hun portfolio goed monitoren voldoende instrumenten hebben om bewust opgebouwde grote onbalansen te voorkomen. Dat	

⁵ ACER Balancing Monitoring Report 2019/20, p. 27-28.

Bijlage 6 Commentarenmatrix

Kenmerk

BR-2021-1862

Datum

07-03-2022

Van wie	artikel	Commentaar	Reactie	gevolgen codetekst
		the five-hour window envisaged in the Proposal. In practice, the additional fine for undesirable behaviour may be both out of proportion and targeted against companies that had no intention to abuse the market situation. It is for this kind of situation that the design of a market-based balancing regime was designed to be efficient.	geldt ook voor partijen met een fysieke georiënteerde portfolio. Onverwachte fysieke verstoringen worden uitgesloten voor vijf uren. Het laten oplopen van de onbalans in de portfolio kan met dezelfde middelen voorkomen worden die GTS gebruikt als shippers dat niet zelf doen (kopen/verkopen op de spotmarkt).	
EFET, 24 feb. 22		More importantly, we believe that the entire approach to resolving "undesirable" market behaviour is ill-targeted from the outset. The cause of behaviour resulting in maintaining deliberate imbalances may arise from the weighted average balancing price, being an inadequate incentive to bring a portfolio back into balance..	45. Het klopt dat voor sommige marktpartijen een balanceringsactie geen incentive is om de volgende keer beter te balanceren. Sterker, zij gebruiken de balanceringsacties om hun portfolio onbalans te verminderen. Immers de prijs die zij betalen is dezelfde./vergelijkbaar als wanneer zij hetzelfde volume op die diezelfde beurs hadden gekocht. Om die reden heeft GTS in haar eerste markt sessie op 1 juli 2021 ook voorgesteld om bij elke balanceringsactie een heffing op te leggen. Die heffing zou dan de incentive moeten vormen om een volgende keer beter te balanceren. Dit voorstel is massaal door de markt afgewezen.	
EFET, 24 feb. 22		One option worth further consideration is the move to a marginal price cashout. However, where marginal prices are at extreme levels, this can create other perverse incentives – not least to hold inefficient amounts of flexibility – that can also reduce efficiencies and raise overall costs that must be passed through. Further analysis would be necessary to determine if this is likely to raise or reduce costs. creates at times to some stakeholders. It would therefore be more efficient to remove the very trigger for unwanted behaviour through moving to marginal imbalance pricing. This way the problem would resolve itself without resorting to complex solutions, such as the one proposed, that attempts to automatically label an action as deliberately harmful and penalizes the sustained imbalance even if the company in question has no option to fix its position on the market in the short-term	46. Het hanteren van de marginal beurs price is vergelijkbaar met een heffing. Partijen betalen dan niet de volume gewogen prijs zoals nu, maar altijd de meest onvoordelige prijs. In het voorstel wordt uitgelegd waarom GTS geen voorstander van deze aanpak is.	
EFET, 24 feb. 22		We conclude by noting that the broader overhaul of the balancing system involving the introduction of incentives for the TSO to minimize the costs of	47. Zie 43.	

Bijlage 6 Commentarenmatrix

Kenmerk

BR-2021-1862

Datum

07-03-2022

Van wie	artikel	Commentaar	Reactie	gevolgen codetekst
		the balancing actions is likely to be most effective in addressing the perceived issue.		
VLNG		Nevertheless, VLNG identifies some weak points in this proposal. - If it is not possible to sort out the situation within the five hours period for certain reasons (e.g. unclear or missing communication and/or data by the respective operator to estimate the effective duration or impact of the event) the burden of proof that there are respective reasons for a prolongation of the grace period are with the PRP and a permission is depending on the goodwill of GTS.	48. Zie 36	
VLNG		- The code change proposal requires that the POS of the affected PRP has to be corrected below the limit of a 15% share of the overall system imbalance related to the dark green SBS zone by the use of next hour products. This is not taking into consideration the use of any rest of day products or when the PRP's overall portfolio is balanced by the end of the day. Especially if an outage is known to the market the price for required next hour products could move immediately and cause severe financial impacts to the PRPs in demand.	49. EOD producten zijn ook mogelijk. In de tekst is het Nexthour product genoemd om aan te geven dat daarmee heel snel de onbalans kan worden teruggebracht. Indien een erkende PV'er besluit om zijn portfolio pas aan het einde van de gasdag te balanceren is dat volledig voor risico van zo'n marktpartij.	
VLNG		VLNG therefore ask for following adaptations: - Extend the grace period to eight (8) hours, which should be enough time to react, especially when the respective circumstances need to be clarified in the first hours of an interruption. - All kind of measures taken by an affected PRP within the grace period – next hour or rest of day products or the fact that the portfolio anyhow is balanced by the end of the day – should be taken into consideration	50. Zie 36 en 49	
VLNG		Secondly, we cannot understand why the percentage rate imposed on PRPs should only be reduced after ten consecutive balancing actions supported by the respective PRP. In periods of low demand and stable	51. Zie 4	

Bijlage 6 Commentarenmatrix

Kenmerk

BR-2021-1862

Datum

07-03-2022

Van wie	artikel	Commentaar	Reactie	gevolgen codetekst
		balancing conditions, balancing actions are comparably rare due to the sheer capacity of the Dutch balancing system. In other words, a PRP can act prudently over months and might even be on the helper side permanently (i.e. PRP prevents balancing actions in fact) but will not be "rewarded" accordingly. We therefore request that the percentage rate shall be reduced after ten consecutive hours in which the affected PRP is not contributing to a balancing action, including such hours where no balancing action is taken.		
VLNG		We are sceptical regarding the handling and communication of data affecting the individual PRP's balancing situation. In the light of different types of balancing actions and also changing SBS and POS situations it must be guaranteed PRPs can monitor and predict their individual situation. This might in particular imply improvements in the quality of forecasted data/steering signals in case NRT values cannot be provided for technical reasons	52. Zie 5	
VLNG		Finally, VLNG invites GTS/NBNL to re-think the proposed conditions linked to the withdrawal of licence, with reference being made to gas transmission code 3.2.0. VLNG is in strong support of licence requirements that prevent the market from intentional and systematic imprudent behaviour. However, considering the size of VLNG's member companies we are sceptical about the application of such strict rules which appear to be a threat to PRP's with a large portfolio.	53. Zie 19 en 38	
VLNG		Frequency: Large PRP's potentially run the risk of exceeding the 15% threshold in individual hours even if acting prudently. Therefore VLNG requests to refrain from the frequency-based criterion, as well as to consider that infrastructure-related imbalances (out of PRP'S control) must be excluded from respective assessments (see first paragraph).	54. In reguliere situaties (dus geen onverwachte fysieke verstoringen zijn erkende PV'ers prima in staat hun portfolio onbalans binnen de perken te houden. Zie ook 38	
VLNG		Duration: The current proposal does not allow PRP's to actively and quickly reduce their applicable percentage rate. If there is only a limited number of	55. Zie 8	

Bijlage 6 Commentarenmatrix

Kenmerk
BR-2021-1862

Datum
07-03-2022

Van wie	artikel	Commentaar	Reactie	gevolgen codetekst
		balancing actions over half a year PRP cannot reduce its penalty percentage rate by any action or desirable contribution. Therefor PRP could be confronted with licence withdrawal without having the chance to avoid it. In paragraph two VLNG proposed a more feasible approach to this matter.		
VLNG		Level: We understand that a 50% percentage rate could be seen as a reason for licence withdrawal of a PRP, if this percentage rate was caused actively and deliberately. However, as explained in our first paragraph, in particular users of large infrastructure are dependent on functioning assets, communication processes, IT systems etc. Therefor it should be warranted that a steep gradual build-up in PRP's hourly percentage rates arising from external influences is treated with appropriate goodwill.	56. Zie 9	Ja
VLNG		- General: We expect that any announcement to withdraw the licence will be openly discussed between GTS and the respective PRP, whereas PRP should be provided the possibility to explain its behaviour in a fair and timely manner.	57. Zie 6	